EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 155, 15 Ekim '96

Herşey parti için!

Mart 1995'de toplanan EKİM 3. Genel Konferansı'nın yayınladığı bildirinin sonunda alışılmışın dışında iki sade slogan yer almaktadır. Bunlardan ilki burada başlığa çıkarılan slogandır: "Herşey parti için!"

"Parti yılı" olarak ilan edilmiş bir yılın hemen başında toplanan ve gündeminin odağında partileşme sürecinin sorunları bulunan bir örgüt konferansının böyle bir şiarı öne çıkarmasının kuşkusuz belirgin bir mantığı var. Fakat yine de, dünya komünist hareketinin tarihsel deneyimlerine özel bir ilgi göstermiş olan, bu çerçevede, "parti"yi fetişleştirmenin, onu kendi içinde amaçlaştırmanın yarattığı sorunları ve sonuçları iyi bilen bir hareket için, bu sloganın ilk bakışta yadırgatıcı gibi görünen bir yanı da var.

Oysa hemen onu izleyen öteki slogan, bu ilk izlenimin yersizliğini açıkça gösteriyor: "Herşey devrim ve sosyalizmin ancak parti ile elde edilecek zaferi için!" İki sloganın bütünlüğü herşeyi yerli yerine oturtuyor. İkisi birarada, araç ve amaç diyalektiği konusunda açık bir bilinci ve tutumu yansıtıyor.

Modern revizyonizmin ve popülizmin yarattığı ideolojik tahribat ve karışıklığın ışığında düşünüldüğünde, herhangi bir abartmaya düşülmeksizin şu söylenebilir: Parti, sınıf ve devrim kavramları arasındaki bütünsel ilişkinin tarihsel ve toplumsal anlamını yerli yerine oturtmak, bugün marksist-leninist kimliğin en ayırdedici yönlerinden biridir. Kuşkusuz böyle bir iddia ilk bakışta şaşırtıcıdır. Zira Marksizm-Leninizm üzerine en basit el kitaplarında bile bu ilişki basit bir matematiksel işlem kadar açık konur ve herkes de bunu bilir. Fakat sorun bu değildir. Sorun soyut teorik kalıplar ya da marksist formüller değil, gerçek siyasal yaşam alanındadır. Temel marksist görüşlerin bir siyasal hareketin sorunları ele alışında ve somut siyasal görevlerini belirleyişinde kendini nasıl gösterdiğine ilişkindir. Teorik kavrayışın ve ideolojik kimliğin gerçek ölçüsü, bu "pratik" alandır. Ve buradan bakıldığında, en elementer marksist görüşlerin bile, kendisini marksist sanan küçük-burjuva akımların prizmasından geçerken büyük kırılmalara uğradığı açıkça görülür.

Türkiye'nin son 25 yıllık geleneksel devrimci akımlarının temel sorunlara bakışı bunun iyi bir örneğidir. Marksist dünya görüşüyle ilişkileri zaten duygusal olmaktan öteye gidemeyen tipik küçük-burjuva akımları bir yana koyalım. İçlerinden herşeye rağmen marksist-leninist dünya görüşüne belli bir yakınlığı olan ileri bir örnek üzerinden parti, sınıf ve devrim sorunlarının ortaya konuluşuna bakalım. Karşımızda yıllardır yinelenen ve bugün artık okurlarımız için tanıdık olan iki temel formül var. Bunlardan ilki, "partiyi ve devrimi birlikte örgütlemek", öteki ise "işçi sınıfı ile öteki emekçi sınıf ve tabakaları birlikte örgütlemek" üzerinedir.

Her iki slogan da ilk bakışta çok masum görünüyorlar. Oysa daha önce ayrıntılara inen eleştirilerle de gösterildiği gibi, gerçek durum hiç de böyle değil. İlk formül parti sorununda geleneksel hareketin kendiliğindenciliğini ve ikinci formül sınıf dışı halkçı bir çalışma ve pratiğin mazur gösterilmesini yansıtıyor.

Neden devrimi örgütlemek için bir an önce partiyi örgütlemek değil de, "devrimi ve partiyi birlikte örgütlemek"! Amaç devrimi örgütlemekse eğer, bu stratejik amaç çerçevesinde öncelikle yapılması gereken, bir an önce partiyi örgütlemektir. Zira partinin kendisi, asıl amaç olan devrimi örgütlenmenin en temel tarihsel aracıdır. Partiyi örgütlemekte başarısız kalındığı sürece, devrimi örgütlemek iddiasının zaten hiçbir ciddiyeti kalmaz.

Aynı şekilde, daha parti bile olamamış, kendine işçi sınıfı içinde ayağını basacak bir yer bile bulamamış bir akım, sorunu buna

rağmen "işçi sınıfını ve öteki emekçi sınıfları birlikte örgütlemek" olarak koyuyorsa, ve bunuda, tam da dikkati "öteki emekçi sınıflar" içindeki çalışmaya çekmek için yapıyorsa, sonuç sınıf dışı çalışma ve örgütlenmeden başka bir yere varamaz. Bu tür akımların tüm pratiğinin apaçık bir biçimde gösterdiği de zaten budur.

EKİM şahsında ideolojik ve örgütsel ifadesini bulan komünist hareket, ortaya çıkışını ve ideolojik şekillenmesini marksist-leninist dünya görüşünün temel sorunlarında yaratılan bu tür çarpıklıkların eleştirisine borçludur. Ve marksist dünya görüşünde kilit bir yer tutan parti, sınıf ve devrim kavramlarının yerli yerine oturtulması, bunlar arasındaki ilişki ve bütünlüğün pratik sonuçlar yönünden doğru bir biçimde kavranması, bu eleştiride özel bir yer tutmuştur.

Ekim'in logosunda Marx tarafından kaleme alınan I. Enternasyonal Tüzüğü'nün temel bir belirlemesi yer almaktadır: "İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır!" *Ekim*'in bu tercihi, Türkiye devrimci hareketinin yakın tarihine Marksizm adına küçük-burjuva halkçı düşüncenin egemen oluşuyla birlikte anlaşılabilir. İşçi sınıfının soyut teorik şemalardaki ayrıcalıklı yerini pratikte de gözetmeye bir vurgu, bir çağrıdır bu. Belirtmeye gerek yok ki, bu vurgunun, sınıfın tarihsel devrimci rolüne ilişkin olarak pratik politikada kuyrukçuluğa varacak bir kadercilikle en ufak bir ilgisi yoktur. Tersine, modern toplumun sınıf ilişkileri içinde işçi sınıfının tuttuğu kendine özgü yeri soyut şemalarda değil, fakat pratik çalışmada ve politik mücadelede gözeten bu tutum, öte yandan, parti ve sınıf ile parti ve devrim ilişkilerini de bu kavrayışın organik bir parçası olarak doğru bir biçimde ele alır. Sınıfın devrimci siyasal mücadelede oynayabileceği nesnel rolü yerli yerine oturtan bir kavrayış, beraberinde bunun öznel yönünün doğru kavranışını da getirir.

EKİM I. Genel Konferansı'nın "*Parti: Proletaryanın Devrimci Öncüsü*" başlıklı değerlendirmesinin şu giriş paragrafı, yalnızca komünist hareketin başından itibaren taşıdığı kavrayışın değil, fakat buna uygun olarak giriştiği somut pratik çabanın da öncelikli hedefini veriyor: "İşçi sınıfı devrimcileri olarak komünistler için devrimci sürecin bugünkü evresinde en acil görev, Türkiye işçi sınıfının marksist-leninist temellere dayalı devrimci sınıf partisini yaratmaktır. Komünistler bu sorunu çözüme kavuşturmadan devrimci siyasal mücadelelerinde kalıcı nitelikte hiçbir temel adımı atmayı umamazlar. Parti, sonraki adımların da güvencesi zorunlu bir ilk adımdır. Devrim ve iktidar mücadelesinin bugün kavranması gereken en önemli halkasıdır. Zira "iktidar savaşımında, proletaryanın, örgütten başka silahı yoktur". Tarihsel deneyimin ürünü bu temel düşünce, 20. yüzyılın bütün bir sonraki deneyimi tarafından ayrıca ve kesin bir biçimde doğrulanmıştır. Proletarya, nesnel tarihsel konumuyla çağdaş toplumun bu devrimci öncü sınıfı, bilinçli ve örgütlü öncüsü olarak partisine kavuşamadığı sürece, tarihsel amaçlarına başarıyla yürüyebilmek bir yana, bugünkü toplum içinde bağımsız bir siyasal sınıf konumu bile kazanamaz"

Burada "Herşey parti için!" sloganının somut anlamı açık bir biçimde ortaya konulmuştur. Parti kendi içinde bir amaç değil, sınıfın kendi tarihsel rolünün bilincine varmasında ve bunu başarıyla gerçekleştirmesinde bir araçtır. Fakat tam da bu nedenle, o tarihsel önemde vazgeçilmez bir araçtır. Zira çağdaş devrimlerin tüm deneyimi, sınıfıyla ve kitlelerle birleşmeyi başarmış bir öncü parti olmaksızın, başarılı bir devrimci siyasal mücadelenin ve sonuçta devrimin zaferinin olanaksızlığını göstermiştir. İşçi sınıfının tarihsel devrimci amaçlarına başarıyla ulaşmasında öncü partiden başka aracı yoktur, tarih henüz bir başka araca tanıklık etmiş değildir.

Dolayısıyla, partinin önemine yapılan vurgu, bu aracın tarihsel rolüne yapılan vurgudan başka bir şey değildir. Ve yineleyelim ki bu önem, işçi sınıfının toplum içinde tuttuğu kendine özgü yerden ve bu çerçevede şekillenen tarihsel rolden ayrı düşünülemez. Sınıfına dayanmayan, sürekli olarak onun en iyi, en bilinçli ve savaşkan unsurlarıyla saflarını beslemeyen bir parti, adına layık olamaz, rolünü doğru ve başarılı bir biçimde oynayamaz.

Herşey parti için! Komünistler bu çağrının teorik ve pratik anlamını daha derinlemesine özümsemelidirler. Ve parti olmanın eşiğine vardığımız şu aşamada, onun gereklerini de artık çok daha somut bir biçimde ele almalı ve başarıyla gerçekleştirmelidirler.

EKİM

19-20 Ekim'de onbinlerce emekçi alanlara çıktı

19-20 Ekim günleri 10 ilde onbinlerce işçi ve emekçi alanlara çıktı. Uzun süren bir sessizlik evresinin ardından gelen bu eylemler, emek cephesi için anlamlı bir ilk çıkış oldu. Sermayenin son dönem saldırılarına karşı, işçi ve emekçilerin tepkilerinin ilk kez kitlesel bir protestoya dönüştüğü bu eylemler, kitle hareketinin gelişimi açısından önemli veriler taşıyor.

19-20 Ekim "Ekonomik ve Demokratik Haklar" mitingileri 1 Mayıs sonrası gerçekleşen ilk kitlesel ve yaygın emekçi eylemleri oldu. Rejimin 1 Mayıs'ta başlayan ve zndanlara yönelik olarak süren saldırılarıyla devam eden süreç, emek cephesinin sessizliği ile karşılanmıştı. Sermaye rejiminin sokak eylemlerine tahammülsüzlüğü ve saldırgan tutumu, yürüttüğü yoğun karşı-devrimci ideolojik kampanya ve yönetme sanatındaki yeteneği, 1 Mayıs'ı izleyen altı aylık süreci sessiz kılan zemini hazırladı. Devrimci hareketin bu süreç içerisinde bu sessizliği kırmak, sermayenin saldırılarını kitleleri harekete geçirerek karşılamak yönündeki çabalarının yetersizliği, önemli bir diğer etken oldu.

İşçi sınıfı ve emekçiler cephesindeki bu yeni kaynaşma, mücadele isteğinin önplana çıkışı, sermaye cephesindeki yeni gelişmelerle, burjuvazinin yeni iktisadi-politik saldırılarıyla doğrudan bağlantılıdır. SSK'nın tasfiyesi, zorunlu tasarruf ve nemaların gaspı, mezarda emeklilik, iller idaresi yasası vb. saldırılar, üstüste açılan saldırı paketleri, ardı arkası kesilmeyen zamlar vb. yığınlardaki öfke birikimine yolaçtı. Derinleşen tepki ve hoşnutsuzluk eylemlerde açık bir biçimde dışa vurdu.

***

KESK tarafından düzenlenen mitinglere işçi sendikaları ve öğrenclerden de katılım oldu. Ancak eylemlerde öne çıkan temel dinamik kamu emekçi hareketi idi. Özellikle İstanbul mitingi, kamu emekçileri hareketinin yeniden yükselişinin ilk işaretlerini verdi.

Eylemlerde kamu emekçileri cephesinden anlamlı bir katılım vardı. Aynı şeyi işçi sendikaları için söylemek mümkün değil. O/ysa eylemlerin zeminini belirleyen hak gaspları (zorunlu tasarruf nemalarının gaspı, mezarda emeklilik, iller idaresi yasası vb.) işçi sendikalarının tabanında da belirgin bir huzursuzluğa ve çıkış arayışlarına yol açmış bulunmaktadır. Ancak DİSK, Türk-İş ve Hak-İş bürokratları bu tepkileri sessizlikle geçiştirmek çabası içindeler. Bu ihanet çetesi, son dönemdeki saldırılar karşısında tepkileri örgütleyip eyleme kanalize etmek bir yana, açıkça sermayeden yana tavır aldılar. 19-20 Ekim'de de alanlara işçi kitlelerini taşımayarak bu tavırlarını sürdürdüler. Eylemlere işçi sendikalarından katılım bazı sendika ve şubeler ile sınırlı kaldı.

Uzun sayılabilecek bir sessizlik evresinin kırılmaya başlandığı 19-29 Ekim'de kamu emekçilerinin tuttuğu yer rastlantı değildir. Birincisi, KESK bugün için hala tabandan ciddi bir devrimci ve yurtsever kitlesinin basıncı altındadır. Sermayenin iktisadi ve politik saldırılarına karşı kamu emekçilerinin bilnen huzursuzluk ve öfkeleri KESK'i eylem kararı almaya yöneltmiştir.

Kamu emekçi hareketinin geçmiş mücadele deneyimleri önemli bir ikinci noktadır. Kamu emekçi sendikalarını tabandan örgütleyen ve mücadele içerisinde meşrulaştıran devrimci kamu emekçileridir. Çok sınırlı güçlerle başlayan ve devletin vahşi saldırılarına, sürgünlere, soruşturmalara, işten atılmalara rağmen kitleselleşerek ilerleyen bu mücadele süreci, kamu emekçilerinin bilincinde iz bırakmış durumdadır.

Bugün KESK içinde örgütlü bulunan politik parti ve grupların etkisini de unutmamak gerekir. ÖDP, EP ve yurtsever kamu emekçileri KESK'in genel merkezinde ve tek tek sendika

yönetimlerinde etkin durumdadırlar. Gerek tabandan yükselen basıncın etkisi, gerekse kendi politik ihtiyaçları bu parti ve grupları bu tür eylemlilikleri örgütlemeye yöneltmektedir.

Liberal refomist solun en pespaye temsilcileri olan EP ve ÖDP, KESK'i kendi politik ve örgütsel açılımlarının bir aracı olarak kullanıyorlar. EP, özelde kamu emekçileri hareketine, genelde de sınıf hareketine yönelik politikalarını yaymak ve sınıfın gündemine müdahale etmek için KESK'i etkin bir araç olarak kullanmaya çalışıyor. Benzeri bir yaklaşım ÖDP için de geçirlidir.

Yurtsever kamu emekçileri ise, ulusal mücadele dinamikleriyle KESK içerisinde önemli bir politik varlık konumundadır. Bu aynı dinamik onların KESK içerisindeki politik etkinliğini de belirliyor, Kürdistan'daki kirli savaşın değişen dengeleri KESK içerisinde dolaysız bir tarzda yankısını buluyor.

Kamu emekçileri hareketindeki bu yükseliş zemini aynı zamanda bu hareketin önündeki handikapı da göstermektedir. KESK içerisinde örgütlü bulunan grup ve partilerin etkisi en büyük handikap durumundadır. Tabandan yükselen basıncın etkisi ve kendi politik ihtiyaçları doğrultusunda kamu emekçilerini eylemlere kanalize eden reformistler, mücadelenin keskinleştiği koşullarda, hareketi dizginleyip geriye çekmeye çalışacaklardır. Bu reformistler kamu emekçileri içindeki etkinliklerini ve yönlendiriciliklerini korudukları sürece, geri düzen içi platformlarıyla, kamu emekçilerinin mücadelesinin politikleşmesinin ve devrimci bir mecraya akmasının önüne en büyük engel olarak çıkacaklardır.

Yurtsever kamu emekçilerinin "kirli savaşa karşı barış" eksenli politik yaklaşımları da, onları liberal-reformistlerle uzlaşmaya götürüyor. Oysa bu uzlaşma, KESK içerisinde Kürt ulusal sorunun dile getirilmesinin ötesinde bir yolaçıcılık taşımıyor.

Bu durum devrimcilerin ve komünistlerin görevlerine de açıklık getirmektedir. Kamu emekçileri hareketinin üzerine çöreklenmiş bu reformist odaklaşmayı, devrimci politik mücadele hattıyla dağıtmak... 19-20 Ekim'de başlayan süreç bu hattın örülmesi için uygun bir zemindir.

Geçtiğimiz yıl içerisinde kurulmaya çalışılan, ancak başarısızlıkla sonuçlanan kamu emekçilerinin devrimci birliği bugün daha somut ve yakıcı bir ihtiyaç haline gemiş bulunmaktadır. Reformist politikalara karşı devrimci politik hattın örgütlenmesi ertelenemez bir görevdir. Devrimciler ve komünistler kamu emekçileri hareketinin tabananda gelişen dinamikleri yakalamak ve ileriye taşımak durumundadırlar. İşyerlerinde ve sendika şubelerinde hala geniş bağlara sahip ve etkin durumda olan devrimci kamu emekçileri, bu etki ve güçlerini hareketliliğin devrimci bir politik eylem çizgisine çekebilmek doğrultusunda kullanabilmelidirler. Geçtiğimiz dönem yapılan kamu sendikaları genel kurulları bu noktada kaçırılmış bir fırsattır. Ancak bugün tabandan yaratılacak devrimci bir çıkış, hareketin düzene karşı militan biçimler almasının temel dinamiği olacaktır. 19-20 Ekim'i izleyen sürece müdahale etmek, işyerlerinde oluşturulacak komitelerle eylemlilikleri tabandandan belirlemek önümüzde duran bir görevdir.

***

İşçi ve emekçi kitleler bugün ekonomik ve demoratik istemler uğruna harekete geçiyorlar. Bu istemlere kararlılıkla sahip çıkmak, onlara daha bilinçli ifadeler kazandırmak zorundayız. Yığınların istemlerini en kapsamlı bir biçimde formüle edebilmeliyiz. Sermayenin sınıfa yönelik saldırılarını güncel taktik şiarlarla karşılamalı, yanısıra eylem içindeki kitlelerin saflarında kolayca yankı bulabilecek temel şiarları yaygınlaştırabilmiliyiz. 19-20 Ekim eylemlerinde de olduğu gibi, "Kahrolsun ücretli kölelik düzeni!", "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!" vb. sloganlarımız emekçi kitleler içinde yankı bulacaktır.

19-20 Ekim sonrasının güçlü bir eylemlilik dalgasına büyüyebilmesi, birleşik eylem dinamiklerinin örülebilmesinden geçmektedir. İşçi hareketi, kamu emekçi hareketi ve öğrenci hareketinin ortak bir mücadele zemininde buluşmasının imkanları oldukça fazladır. Özellikle, sendika bürokrasisinin cenderesi altında sessizliğe boğulmak istenen işçi kitlelerini harekete geçirebilmek için, işçilerin bulunduğu her türlü platformda yeralmak, her türlü yol, yöntem ve aracı en etkili bir biçimde kullanmak zorundayız.

19-20 Ekim mitinglerinin gösterdikleri

İşçi ve emekçilerin genel ve birleşik eylem talebi yükseliyor

19-20 Ekim'de, Ankara, İstanbul, İzmir, Zonguldak, Antalya, Bursa, Mersin ve Trabzon'da binlerce kamu emekçisi alanları doldurdu. KESK'in illerdeki işçi sendika şubeleriyle birlikte düzenlediği bu mitingler, 1 Mayıs sonrasının en kitlesel eylemleri oldular. Tüm ülkeye yayılan ve yapıldığı illerin çevresindeki illerden de katılımının olduğu mitinglerde, işçi ve emekçilerin somut dayanışma ve eylem birliği talepleri önplana çıkarıldı.

Sermaye düzeni ve onun REFAHYOL hükümetinin saldırı paketlerini hedef alan işçi ve emekçiler, devletin çeşitli engellemelerine rağmen coşkulu ve disiplinli bir katılımla alanları doldurdular. Diyarbakır mitingi valilik tarafından yasaklandı. Burdur, Antep, Adıyaman ve daha bir çok kentten miting için yola çıkan yüzlerce işçi ve kamu emekçisi de kent çıkışlarında polis tarafından engellendiği için mitinge katılamadı.

***

KESK'in son eylemleriyle kıyaslandığında, bu eylemlerin hazırlık sürecinin daha iyi geçtiği söylenebilir. Yaklaşık iki hafta önce başlayan taban çalışmasıyla, şubeler tarafından sürdürülen hazırlık toplantılarıyla, işyerlerinde afiş, çağrı metni ve taleplerden oluşan materyallerin 'kullanılmasıyla, eylemlere iyi denilebilecek bir hazırlık yapılmıştı. Oysa son bir yıldır yapılan eylemlerde hazırlıklar son iki güne sıkıştırılıyor ve çağrılar da çoğunlukla basın aracılığıyla yapılıyordu.

Nemalara el konulması kararı açıklandıktan sonra, hemen tüm illerde, eylem takviminin karara bağlanmasından kitle ve taban çalışmasına kadar tüm yükü Kamu Emekçileri Sendikaları Şubeler Platformu üstlendi. Bu platformda yeralan hemen tüm devrimci örgütlerden kamu çalışanları ve kamu çalışanlarının doğal öncü unsurları bu süreci örgütlediler. Taban çalışması tabandaki ileri unsurlar ile şube yönetimlerinde yeralan devrimciler tarafından yapıldı.

Öte yandan,, eylemin işçi sendikalarını da kapsaması için İşçi Sendikaları Şubeler Platformu harekete geçirildi. Platformların tabanlarında gelişen doğal ilişkiler böyle bir eylemli birliği kolaylaştırdı. Özellikle işçi sınıfının direnişteki kesimleri ve ileri/öncü bölükleri bu eylemde kendilerini gösterdiler. İstanbul'da, direnişteki HYATT işçileri, Yenibosna ve Merter Tekstil işçileri, Bakırköy-Sümerbank işçileri, TÜMTİS, Haber-İş 1 No'lu Şube ve Deri-İş Tuzla Şubesi; Ankara'da ise, AŞTİ grevcileri, TÜMTİS ve Harb-İş'in coşkulu katılımı, tabandaki ortak eylem isteği ile sağlandı.

Üç büyük kentte, nemaların gaspedilmesine ve diğer saldırılara karşı atılan sloganların dışında; "Susma sustukça sıra sana gelecek!", "Savaşa değil eğitime bütçe!", "İller yasasına hayır!" Yaşasın sınıf dayanışması!", "İşçi-memur elele genel greve" şiarları hep bir ağızdan haykırıldı.

Açıkça görülebileceği gibi, bu sloganlar, kirli savaşa, iller yasasına ve toplumdaki suskun ve sinmiş ruh haline karşı, işçi ve emekçilerin bir öncü çıkışını/müdahalesini ifade ediyor. Bu çıkışı birleşik ve genel bir eylem hattında ve sınıfın birliğini pekiştirerek yükseltmek isteği de bu şiarların ortak paydasını oluşturuyor.

İller yasası, tasarruf fonu ve yeni İMF paketlerine karşı işçi ve emekçi hareketindeki bu yeni kaynaşma, eylemlilik sürecinin birleşik genel bir direnişe evrilebilmesi için nesnel bir zemin sunuyor. Düzenli ve sistemli bir propaganda ve ajitasyon faaliyetinin yanısıra tabanda birleşik direniş hedef ile yürütülecek somut bir örgütlenme çalışması; sağlam adımlarla ilerlemenin, işçi ve emekçi hareketinin birliğini bir üst boyuta sıçratmanın yolu buradan geçmektedir.

REFAHYOL'un saldırı paketleri

RP seçimlere, *"Kaynak olmaz olur mu? Bunlar beceriksiz. Bunlar batı kulübünün üyeleri. Bunlar hiçbir sorunu çözemez. Sorunları biz çözeriz. Denenmemişi deneyin"* diyerek girmişti. Seçimlerden birinci parti olarak çıktı ve Haziran ayında bugünkü koalisyon hükümetini kurdu. Bugün aradan üç ayı aşkın bir süre geçmiştir. Bu süre içinde ekonominin genel verilerinde işçi ve emekçilerin aleyhine olan gidişatta olumlu sayılabilecek herhangi bir değişim yaşanmadı. Tam tersine, RP yönetiminde hükümet, sermayeye hizmette kusur etmiyor. Kısa aralıklarla açıklanan ve her birinde 10'ar milyar dolarlık gelir beklentisi taşınan iki "kaynak paketi" de bu hizmetin bir parçasıdır.

Bir dizi alt başlık içinde boğulmaya ve gizlenmeye çalışılsa da, bu paketlerde de en temel yeri her zamanki gibi zamlar ve özelleştirmeler tutuyor.

Daha ilk iki aylık sürede akaryakıta 3 kez, tekel ürünlerine 2 kez zam yapıldı. Ulaşım giderleri bu sürede %100'ün üzerinde bir artış gösterdi. Elektrik, su, haberleşme, gıda vb. temel tüketim maddelerine küçümsenmeyecek oranlarda sürekli zamlar yapılıyor. Ücretlilerin alım gücünde hızlı bir erime yaşanıyor. Enflasyon oranının %100'leri aştığı bir dönemde memur ve emekliye % 50 ücret zammı veriliyor. Sendikalar % 30-40 üzerinden sözleşme imzalıyor. İşçi ve emekçilerden kesilen vergilerle oluşturulan bütçe kirli sömürgeci savaşa, rantiyecilere, tekellere, dış borç faiz ödemelerine yetmiyor. Bu yıl bütçe açığının 1.350 katrilyonla sınırlandırılması hedeflenirken, '97 mali yılı ilk hesaplamaları daha şimdiden 2.5 katrilyonluk bir açığı gösteriyor. Bu ağır bütçe açığı, yeni soygun planları ve karşılıksız para basılarak, yani enflasyon yükseltilerek, paranın (iç) alım gücü düşürülerek, yine ücretlilerin ve tüm çalışanların sırtından frenlenmeye çalışılıyor. 16 yıl önce bir dolar 60 TL bile değilken, bugün 95.000 TL sınırına dayanmış durumda. 2.3 katrilyon iç borç, 73 milyar dolar dış borç var. Bunların faiz ödemeleri yine yüksek faizle borç bulunarak karşılanıyor. Bu devlet maliyesinin ve kapitalist ekonominin nasıl bir batakta olduğunun resmidir.

Bankalarda yıllık faiz net %60 iken, devlet tahvili ve hazine bonolarına 6 ay için % 160'a varan oranlarda net faiz veriliyor. Üstelik bu faiz gelirini tek kuruş vergiye tabi tutmadan. Her gün bütçeden yalnızca tefecilere 5-6 trilyon lira ödeme yapılıyor. İşçi ve memurların "tasarrufu teşvik fonu"nda biriken paranın 370 trilyonu inkar ediliyor. Kalan 430 trilyon için ise piyasadaki en düşük faizi uygulamak bir yana, ana paranın kendisinin bile ödenmeyeceği belirtiliyor. Dahası, artık ücretlerinizden tasarruf kesintisi yapmayacağız daha ne istiyorsunuz denilerek, işçi ve emekçilerle alay ediliyor. Kapitalist düzende piyasa ekonomisinin kuralları işçi ve emekçilere saldırı temelinde işte böyle işliyor. İşçi ve emekçilerden alınan paralar rantiyecilere, kapitalist tekellere aktarılıyor ve ardından üstüne yatılıyor.

"2. Kaynak Paketi" ile hedeflenen gelirin 420 trilyonu, yani yarısı için, yine emekçi tasarrufları hedefleniyor. Bu meblağı, emekçi tasarruflarının ürünü olan SSK, Bağ Kur, Emekli Sandığı'nın mal varlığının satılarak karşılanması planlanıyor. Satış listesinde hazine arazileri, lojmanlar da yer alıyor. Sermaye devleti sosyal güvenlik kurumlarına olan borçlarını ödemeyerek işleyişlerini felç ettiği yetmezmiş gibi, mal varlığını sermayeye peşkeş çekerek özelleştirmek ve böylece zaten çok cılız olan sosyal hizmet yükünden kurtulmak istiyor. Böylelikle de asıl amaca ulaşılmış, tekellere yeni ve karlı bir sömürü alanı açılmış olacak.

Devlet mali olanaklarını kapitalist tekeller ve rantiyecilere sonuna kadar açarken, geniş yığınlara karşı sorumluluklarını, kamu hizmetlerini planlı ve bilinçli bir tarzda aksatıyor. Eğitim, sağlık, haberleşme, ulaşım ve diğer alanlarda büyüyen sorunlar bunun açık verilerini sunuyor. Bütçeden daha fazla ödenek ayırmanın mümkün olmadığı söyleniyor. Özel okullar, üniversiteler, hastahaneler, haberleşme

merkezleri çığ gibi büyüyor. Örgütsüz savunmasız kitleler özel sermayenin doymak bilmez kar hırsına, sömürü ve soygununa terkediliyor. Devlet sermayenin devleti olduğuna göre, işçi sınıfı ve emekçiler mücadeleleriyle ona dur demediği sürece elbette yapacakları bu olacaktır.

Bu, yeni dünya düzeninin dünya ölçüsünde uyguladığı bir politikadır. Bu, özelleştirme ve yığınların mücadeleyle kazanılmış sosyal haklarını tasfiye progamıdır. Geniş işçi ve emekçi kitlelere karşı açılmış bir ekonomik saldırıdır. "Sosyal devlet" tasfiye edilirken terör devleti büyük bir hızla yenilenip geliştirilmektedir.

Sermaye medyası "kaynak" paketlerini "hayali" ve "günü kurtarma" paketleri olarak adlandırıyor. Sosyal güvenlik kurumlarının tasfiyesi, paranın alım gücünün düşürülerek işçi ve emekçilerin daha da yoksullaştırılması dışındakiler için belki "hayali" denilebilir. Kapitalist devletin ekonomik politikası gözetildiğinde, satılacak olanlar bir anlamda ancak "günü kurtarır." Ancak sermaye medyası bunu; ilkin çalışanları ilgisizleştirip uyutmak ve ikinci olarak, daha ağır saldırı paketlerine kamuoyu oluşturarak hazırlık yapmak için kullanıyor. Propagandasını, "daha köklü çözümler gerekli" diyerek, bu zemine oturtuyor.

İşçi sınıfı, tüm emekçiler ve çalışanları hedef alan bu saldırıların karşısına dikilmek zorundadır. Sendika bürokrasinin oyalama taktikleri karşısında uyanık davranmalı, sendikal örgütlerini en iyi şekilde kullanabilmelidir. Sendika bürokrasisini de önüne katarak, bütün gövdesiyle eylem alanlarına çıkarak, bu oyunu bozmak için bir an önce harekete geçmelidir.

Kardemir "mucizesi": İşçiler yalnızca zarara ortak

Sermaye devleti önümüzdeki dönem özelleştirme saldırısına yeniden hız verecek. '97 yılı ortasına kadar Etibank, Tüpraş, Petkim, Petrol Ofisi, Erdemir, Türk Telekom, enerji santralleri, Çitosan'a ait Ergani ve Kurtalan fabrikaları ile 4 toprak tesisi, Meybuz, Turban'm marinaları ve diğer tesisleri, Köyteks'in Erzurum ve Sivas işletmeleri ve Karadeniz Bakır işletmeleri özelleştirilecektir.

Bu saldırı programını hayata geçimeyi kolaylaştırmak amacıyla burjuva medya da devreye sokuldu ve "özelleştirmenin nimetleri" Kardemir üzerinden propaganda edilmeye başlandı. 1995'in Mart ayında özelleştirilen Kardemir'in büyük bir kâr patlaması yaptığı anlatılıyor.

Kardemir hisselerinin bir kısmının "1 lira" karşılığında işçilere dağıtılmasını fabrikanın işçilere satılması olarak yansıtan burjuva medya, şimdi de bu işçileri hisse zenginleri olarak sunmaktadır. Oysa ki, hisselerin çoğu daha önceden borsada tekelci sermayenin eline geçmişti. Devletin elinde kalan hisselerin bir kısmı işçilere, tazminatlarından vazgeçmeleri koşuluyla dağıtılmış, bir kısmı ise Özçelik-İş Sendikasının ağalarına rüşvet olarak sunulmuştu. Kardemir işçilerinin geçmiş yıllara ait emeklerini sıfırlayan ve '95 yılı toplusözleşmesinde hem patron ve hem de sendikacı olarak işçilere sıfır zammı dayatan sendika ağaları, hizmetlerinin karşılığını alan tek taraf olmuştur.

5 Nisan Kararları'yla, 6,6 trilyon zarar ediyor diye kapatılmasına karar verilen Kardemir'in '95 yılında 600 milyar, '96 yılının ilk 9 ayında 2 trilyon kar etmesi, medya tarafından "özelleştirme mucizesi" olarak sunulmaktadır. Bu mucize, 18 aylık dönem boyunca, tüketiciye 48 defa zam olarak yansımıştır. Bu mucizenin Kardemir işçisi için karşılığı ise, enflasyonun erittiği ücretler karşısında %0 ücret artışı olmuştur.

Bu süreçte, yaşama mücadelesi veren işçiler ellerindeki hisseleri çeşitli yollarla satmak zorunda kalmışlardır. Sözleşme, nema yazılı hisselerin 3 yıl süre ile yalnızca grup içinde satılmasına izin vermektedir. Bugüne kadar resmi yoldan 117 Kardemir işçisi hissesini satmıştır. Hisselerini el altından satanların sayısı ise bilinmemektedir.

Sermaye devleti, Kardemir'in işçilere satılmasını savunurken, işçileri "hem kâra, hem de zarara" ortak ettiklerini söylemişlerdi. Açıkça görüldüğü gibi, işçiler yalnızca zarara ortak edilmektedirler.

EKİM partiye büyürken kadro ve kadrolaşma sorunları

Parti niteliği ile kadro niteliği birbiriyle dolaysız bağlantılıdır. Partileşme sorununu partili kadro kimliğini yaratma ve çoğaltma sorunundan ayrı düşünmek olanaksızdır. Gelişme düzeyimizin şu aşamasında, kadro sorununun özel bir önem taşıması bundandır. EKİM'in partiye büyümesi, Ekimci komünistlerin örgütlü militan kimliğinden partili kadro kimliğine sıçramasını tanımlamaktadır aynı zamanda.

Sınıfın ihtilalci öncü gücü olarak komünist işçi partisini örgütlemek ancak siyasal sınıf pratiği içinde eğitilmiş, dönüştürülmüş kadrolarla mümkündür. Kadrolarımızı sınıf çalışması zemininde işçi hareketinin ihtiyaçlarına yanıt veren gerçek sınıf devrimcileri olarak yetiştirmek ile sınıfın devrimci önderlik ihtiyaçlarını karşılayan partiyi onun bağrında örgütlemek görevleri içiçedir.

Parti inşa sürecinin maddi zemini olan siyasal sınıf çalışmamızın kapsam ve derinliği (halihazırdaki tüm eksikliklerine rağmen) giderek artmaktadır. Gelinen aşamada hem ideolojik-politik etkilenmeyle bize gelen güçlere kendimize özgü bir kimlik kazandıracak bir çalışma tarzına sahibiz. Hem de siyasal çalışmamız sonucu sınıf zemininde güç ve kadro kazanıyoruz.

Buna rağmen kadro ve kadrolaşma alanında belirgin bir zayıflık tespit ediyoruz. Sınıfı devrimcileştirme süreci içinde kadro dönüşümü kendiliğindenliğe bırakıldığı ölçüde bu zayıflık kaçınılmazdır.

Oysa parti iddiası ve misyonunu ete kemiğe büründürmeye başladığımız bir evrede, bırakalım kadrolaşma gibi kritik bir sorunu, hiçbir alan kendiliğinden bir gelişmeye emanet edilemez. Kapsamı giderek artan bir siyasal sınıf çalışması bize komünist işçi partisi kimliğine özgü bir kadrolaşmanın yalnızca önkoşulunu sunar. Oysa bu maddi zemine ayaklarını basan sürekli ve sistemli bir kadrolaşma politikası hayat bulmadığı sürece, kadrolaşma alanında nitel ve nicel yönden istenen başarıları kaydetmek mümkün değildir.

Sınıf çalışmasında alınan mesafeler yeni bir kadro düzeyini dayatmaktadır

Bir parti inşa hareketi olarak EKİM için kadro sorunu asla örgütün dar ihtiyaçlarını karşılayan militan boyutuyla sınırlı değildir. Ancak sınıf hareketinin ihtiyaçlarını karşılayabilecek ideolojik-politik donanıma sahip, sınıfa devrimci müdahale ve önderlik yeteneği taşıyan örgütlü güçler partili kadro niteliğini almaya hak kazanacaklardır. Parti bu tür kadroların omuzlarında yükselecektir.

Yukarda da belirttiğimiz gibi, işçi sınıfını ve fabrikaları eksen alan siyasal sınıf çalışması, başından itibaren EKİM'in örgütsel ve siyasal çizgisinde belirleyici bir yer tutmuştur. Daha ilk örgütsel şekillenişi aşamasında EKİM kadrolarını siyasal sınıf pratiği içerisinde dönüştürme ve kazanma perspektifiyle hareket etmiştir. Kuşkusuz siyasal sınıf çalışmasının oturtulması zorlu bir süreç olarak yaşanmıştır. Sancıları halen devam etmektedir. Ancak bugün artık sorun sınıf eksenli bir çalışma tarzını tutturmak değildir. Geçmişten farklı olarak örgütümüz militanlarını sınıfa yöneltmek ve sınıfa dönük faaliyetlerine bir istikrar kazandırmak alanında zorlanmıyorlar. Pratik-siyasal faaliyetimizin ezici ağırlığı fabrikaları ve işçilerin yoğun olarak oturduğu semtleri hedef almaktadır. Kadro ve güçlerimizin önemli bir bölümü fabrikalarda çalışmaktadırlar ve sosyal yaşamlarıyla işçilerle içiçedirler. Çok sayıda tanımlı işçi ilişkisine sahibiz. Ve tüm bunlar sayesinde sınıfa dönük genel politik seslenişimizi belirlenmiş fabrikalara dönük özgün müdahalelerle tamamlayabilmekteyiz.

Ne var ki sınıf çalışmasının her yeni aşamasında yeni sorunlarla yüzyüze gelmekteyiz. Sınıfa içerden ve mücadelelerine doğrudan müdahale yeteneği kazanmak ile devrimci bir sınıf hareketinin önünü açan kalıcı başarılar elde etmek, mevziler yaratmak arasında halihazırda tüketilmesi gereken önemli bir mesafe vardır. Kadro sorunu kendisini esasta burada hissettirmektedir. Sınıf

çalışmasında sıçramalı bir gelişmenin önünü tıkayan sorunları zamanında gören, tahlil eden ve aşma gücü gösteren kadrolarımızı hızla çoğaltmak sorunuyla yüzyüzeyiz.

Kadroların ideolojik-politik eğitimi

Bu ise herşeyden önce kadrolarımızın ideolojik-politik çizgimizi içselleştirmesiyle mümkündür. Ancak ideolojik-politik çizgimizi gerçekten özümsemiş kadrolar onu kendi alanlarında üretebileceklerdir. Sorunları önceden saptayabilmek veya sorunlarla karşılaşıldığında çözücü bir inisiyatif geliştirmek için genel ideolojik doğrular konusunda bir açıklığa sahip olmak yeterli değildir. Faaliyet yürüttüğümüz fabrikalar üzerinden sınıfa bakan değil, müdahale ettiğimiz fabrikaya sınıf hareketi üzerinden yaklaşan bir perspektife sahip olmalıyız. Kadrolarımız işçi sınıfı hareketinin bugünkü seyri, özellikleri, yaşadığı sorunları, tıkanıklıkları, üstünlükleri vb. konusunda kapsayıcı bir bilgiyle donatılmalıdırlar. Komünistler sınıf hareketini adım adım takip etmedikleri, sınıf hareketinde bir yaprak kıpırdanışını dahi değerlendirmedikleri sürece (genel siyasal ve toplumsal sorunlar konusunda devrimci perspektifleri ne denli tam olursa olsun), fabrika çalışmasında isabet ve başarı kaydetmeleri olanaksızdır.

Sınıf çalışması zemininde güçlerin dönüşümü sistematik bir ideolojik-politik eğitim ile birlikte ele alınmalıdır. Hareketin yayınları ve marksist-leninist klasikler üzerinden yürüyen bir eğitim çalışması bugün mutlaka sınıf hareketinin dünü ve bugününü çeşitli yönleriyle inceleyen materyallerle beslenmelidir. Ancak sorun bizim için sınıf hareketinin kuru bilgisine hakim olmak değil, bu bilgilerden de hareketle onu dönüştürmek olduğuna göre, bu alandaki eğitimi kitabi ve akademik bir boyuta indirgememek gerekir.

Sınıf hareketine doğrudan etki eden politikaların üretildiği, işçi sınıfı içerisindeki arayışların kendisini dışa vurduğu platformlarda kadrolarımızın mutlaka yer alması gerekir. Yalnızca bir izleyici veya dinleyici olarak değil, devrimci sınıf politikasının etkin bir tarafı olarak! Soruna bu açıdan yaklaşıldığında, sendika kurul ve toplantıları, işçi kurultayları, bazı sendikaların, reformistlerin veya devrimci güçlerin düzenlediği paneller, seminerler vb. platformlar son derece canlı birer eğitim aracına dönüştürülebilir. Kadro hem buraya müdahalenin sorunları ekseninde eğitici bir önhazırlık sürecinden geçecektir. Hem sınıf hareketinin bugünkü durumunu ve ona etki eden güçleri doğrudan gözlemleme olanağına kavuşacak ve sınıf hareketi hakkında çok daha somut ve canlı fikir sahibi olacaktır. Hem de sınıf hareketine politik müdahale alanında pratik deneyimler edinecektir.

SSK Kurultayı örneği, bize yalnızca bu alanda yaşanan bir deneyimin tüm örgüt için etkin bir eğitim aracına dönüştürüldüğünü göstermekle kalmamaktadır. Bu örnek, aynı zamanda bizi sınıf hareketi içerisinde etkin bir politik güç olarak öne çıkaran bir deneyim olması açısından önemlidir. Partileşme sürecinde bir yandan iğneyle kuyu kazar gibi fabrikalarda içten içe çalışmamızı aksatmadan sürdürmeli, diğer yandan ise sesimizi ve etkinliğimizi tüm sınıfa yayan bu tür politik başarıları hızla çoğaltmalı ve yaymalıyız. İnceden inceye sürdürdüğümüz fabrika ve kitle çalışmasında yaratılan birikimin kendisini uygun koşullarda etkin bir tarzda dışa vurması ancak sınıf hareketi içerisinde genel politik gücümüzü ve etkimizi hissettirebildiğimiz oranda mümkündür.

İdeolojik-politik yönden güçlü, sınıf içerisinde siyasal mücadelede deneyimli, herşeyden önce de iddia ve misyon sahibi kadrolara sahip olmadan ise bu alanda istenen başarılar sağlanamaz.

Kadrolarımızı hareketimizin süreçleri üzerinden sürekli eğitilmeliyiz!

Partileşme iddiası ve misyonu taşıyan komünist hareketin kadroları basit görev adamları değildirler. Ufku kendi görevi ve görev alanı ile sınırlı kadroların başarılı olmasını bekleyemeyiz. Bu tip kadro ve güçler çabuk yorulacak, yoruldukça hata yapacak, hata yaptıkça da solukları tükenecektir. Ya yerinde sayacak ya da geriye düşeceklerdir. Büyük ölçüde devrim hamallarından oluşan bir örgütte yabancılaşma da, bürokratlaşma da kaçınılmazdır. Kadrolaşamamak, yalnızca eğitimsiz, birikimsiz ve geri bir insan-militan malzemesini tanımlamaz. Kadrolaşamamak, herşeyden önce, militanın hareketin genel süreçlerine, giderek de misyonuna

yabancılaşmasını tanımlamaktadır.

Oysa bir komünist herşeyden önce bir dava adamıdır. Bütünün parçası olduğunun bilincinde olan kadro, görevi ne denli küçük olursa olsun, büyük bir sorumluluk duygusuyla ve misyon bilinciyle hareket edecektir.

Bu bilinç soyut değil, somuttur. Parti inşa sürecinde kadro ve güçler, parti iddiası ve hedefi, bu hedefe ulaşma çabası boyunca, hareketin gelişim süreçlerinin mantığı üzerinde eğitilmelidir. Partileşme süreci her komünist kadronun kafasında somut bir program etrafında şekillenmelidir. Hem hareketimizin parti yürüyüşünde attığı ve atacağı adımlar, hem de bu yürüyüşün her adımında kendisine düşenler, kadronun bilincinde canlı olmalıdır.

EKİM'i partiye büyütecek atılımları, kendini partileşme sürecinin basit bir eklentisi veya dişlisi hisseden güçlerle gerçekleştirmek mümkün değildir. Partileşmek herşeyden önce kollektif bir bilinç, kollektif bir emektir. Her bir kadro kendisini kollektifin etkin, inisiyatifli bir parçası olarak varedebilmelidir.

Kadro ve organların hareketin gelişim süreçleri üzerinden sistemli bir tarzda eğitilmesi, sürece ortak edilmesi bugün büyük bir önem taşımaktadır. Bu kadroların ufkunu genişleteceği gibi, dar alanlar üzerinde süren kısır tartışmaların, yıpratıcı çekişmelerin de önünü kesecektir. Kadro ve militanlarımız parti inşa sürecindeki zorlanmalar, eksiklikler üzerine düşünsünler, eleştiri getirsinler, çözüm önerilerinde bulunsunlar. Hareketin attığı her adımı ve bu adım içerisinde kendi pratiklerini sorgulasınlar... Kenetlenmeyi doğuracak, yabancılaşma potansiyelini hızla ortadan kaldıracak olan budur.

Kadroların süreçlere dahil edilmesi ve açıklık politikası, başından itibaren EKİM'i geleneksel devrimci hareketten ayıran bir üstünlüğü oldu. İçinden geçtiğimiz dönemde bu üstünlüğümüz çok büyük bir avantajdır ve özellikle de partili kadro tipini yaratmak için en etkin tarzda hayata geçirilmelidir.

Zaman zaman pratik-teknik sorunlarla boğulan organ toplantıları mutlaka zengin politik tartışmaların yapıldığı zeminlere dönüştürülmelidir. Hareketimizin genel hedefleri ve somut adımları görev alanlarında yeniden üretilmek üzere ele alınmalıdır. Periyodik organ toplantıları her zaman pratik-teknik yükünden kurtarılamıyorsa, daha genel politik gündemler çerçevesinde özel toplantılar düzenlenebilmelidir. Özellikle parti inşa sürecini çeşitli boyutlarıyla ele alan eğitim çalışmaları yapılmalıdır.

Uzmanlaşma-kadrolaşma diyalektiği

Güçlerimizin partileşmenin genel süreçleri üzerinde eğitilmesi ve bu sürece etkin bir tarzda katılmalarının sağlanması, kendini görevlerine tümüyle veren ve burada vareden kadrolar yaratmanın temel bir önkoşuludur. Çok çeşitli alanlarda sürdürülen faaliyetler tek bir hedefte odaklanmadığı sürece, parti inşa sürecini başarıyla tamamlamak da mümkün olmayacaktır. Her bir faaliyet alanında ortaya konulan anlamlı bir performans yoksa, zaman içinde mesafe katedilemiyorsa, hedef de kendi başına bir şey ifade etmeyecektir.

Komünist işçi partisi ancak toplumda politik ağırlığını koyan bir yapı olarak anlam taşır. Böylesi bir yapı ise, dar bir örgütten farklı olarak, çok çeşitli alanlarda etkinlik göstermek, güç olmak zorundadır. Parti inşa süreci EKİM için aynı zamanda bu çok çeşitli faaliyet ve görev alanlarında faal ve yetkin kadrolar yaratmak anlamına gelmektedir.

Herşeyin peşinde koşan, herşeye yetişmek isteyen, binbir işi birarada kotarmaya çalışanlar, sonuçta hiçbir alanda gerçek bir başarı kaydedemezler. Herkesin her işi yapması kollektivizm değil, büyük bir enerji israfıdır. Kollektivizmin özünde çok çeşitli fonksiyonların birleşmesi yatmaktadır. Bu ise ancak uzmanlaşma ile mümkündür. Hareketin çok yönlü ihtiyaçları doğrultusunda teorisyenlerimizi, örgütçülerimizi, kitle önderlerimizi, ajitatörlerimizi, propagandistlerimizi, yayınlarımıza belli başlı katkılar yapan "yazar"larımızı, yabancı dil, bilgisayar, tıp, hukuk vb. alanlarındaki yeteneklerini profesyonel bir tarzda devrimin hizmetine veren uzmanlarımızı yetiştirmeliyiz. Yine istihbarat, askeri ve teknik altyapı vb. gibi görevler özel bir uzmanlaşma ve eğitimi gerektirmektedir.

Tüm bu alanlarda yetişmiş kadroları hazır bulmayacağımız açıktır. Ne var ki yakın bir önderlik tarzı kadroların yeteneklerini zamanında görüp değerlendirmenin de yolunu açacaktır. Profesyonelleşmenin-uzman kadrolar yetiştirmenin temel önkoşulu isabetli bir

görevlendirmedir. Hareketin ihtiyaçları ve ihtiyaçların aciliyetine göre, kadroları bir ön eğitim sürecinden geçirebilir ya da denize atarak yüzme öğrenmelerini sağlayabiliriz. Önemli olan esas nokta, her iki durumda da kadronun gelişim sürecinin sürekli ve yakından denetlenmesi, her zorlanma anında önünün açılmasıdır.

Örneğin işçiler arasında rahat konuşan, politik mesajlarını yalın bir dille karşısındakine ulaştırabilen bir yoldaşın bu yeteneğini keşfettik. Komitemizin de fabrikaya bildiri dağıtmak gibi bir planı olsun. Bu yoldaşa dağıtım sırasında yapılacak kısa bir ajitasyon konuşmasını hazırlama görevi veririz. Bildiri metninin yanısıra, MYO ve PYO'nun gündeme ilişkin yazıları üzerinde çalışması için yönlendirici oluruz. Dağıtım öncesinde yoldaşın hazırlığını denetler, yapacağı ajitasyon üzerine konuşur, ona cesaret veririz. Görev tamamlandıktan sonra ise yapılan konuşmayı eleştirel bir değerlendirmeden geçiririz. Benzer bir kaç deneyimin ardından, yoldaşın bu alanda gerçekten gelecek vaad ettiğini saptadığımızda ise önüne yeni bir eğitim planı çıkarırız. Lenin, R. Luxemburg, A. Kollontai vb. gibi tarihi ajitatörlerin kitlelere hitap eden konuşmalarını sistematik bir tarzda okumasını isteriz. Her dağıtıma özgü konuşmalar hazırlama işini vererek pratik deneyimini artırırız. Komitemizdeki bu yoldaşı giderek daha fazla bu tür görevlere ayırırız. Sendika toplantılarında, işçi evlerinde, panellerde, vb. gibi platformlarda konuşmasını sağlarız... Hiç kuşkumuz olmasın, düne kadar sadık ve çalışkan olmanın ötesinde bir özellik taşımayan yoldaşımız, kısa bir süre içerisinde usta bir ajitatör olarak kendisinden söz ettirecektir.

Kadrolaşma politikasında öncelikler

Parti inşası önümüze hızla kadro niteliğimizi geliştirme ve kadro gücümüzü nicel olarak genişletme görevi koymaktadır. Ne var ki, kadrolaşma büyük bir emek ve zaman gerektiren bir iştir. Kazanmak veya geliştirmek istediğimiz her bir güç/kadronun ihtiyaçları farklı farklıdır. Birinin ideolojik birikimi zayıftır, diğeri inisiyatif gösterme konusunda tutuktur, başka biri aile sorunlarını çözememiştir, düzenle son ince bağlarını kopartmakta zorlanıyordur vb. vb...

Kuşkusuz her bir insanı devrime en üst düzeyde kazanma gibi bir görevimiz vardır. Ve yine kuşkusuz kadrolaşma politikası genel ilkeler üzerinden yürür ve bu ilkeler her kadroya eşit uygulanır. Fakat bu zemin üzerinde hareketin ihtiyaçları, dönemin öncelikleri esastır.

Sınıfı devrimcileştirmek ve öncü komünist işçi partisini sınıfın bağrında inşa çabası içerisinde kadrolaşmak istiyoruz. Bu hedef öncelik alanlarımızı da belirliyor.

Sınıf bilinçli işçileri kadrolaştırmak

Herşeyden önce sınıf bilinçli işçileri, sınıfın öncülerini saflarımızda örgütlemek ve kadrolaştırmak görevi ile yüzyüzeyiz. Sınıf hareketinin nispeten durgun ve geriden seyrettiği içinde bulunduğumuz dönemde, sınıfa dönük siyasal faaliyetimizin -kapsamı ne olursa olsun- saflarımıza akın akın öncü işçi taşımayacağı açıktır. Sınıf hareketinde ciddi bir ivmelenme yaşanmadığı sürece hemen ve kesin başarılar beklemek hayal olacaktır. Ancak bu asla, kadro kaynağı ararken yüzümüzü başka alanlara çevirmemizi gerektirmez. Tersine bugün çok daha büyük bir ısrarla işçileri devrimcileştirmeye çalışmalıyız. Onlarca dağınık semt ilişkisine zaman ve enerji harcayacağımıza, geleceğin proleter kadro adayı 2-3 sınıf bilinçli işçi üzerinde yoğunlaşmak bize bir şey kaybettirmez. Aksine bu tercih partimizin sınıfsal karakterini güvence altına alacaktır.

Sınıf çalışmasında deneyimli yoldaşlarımız bilirler. Bir işçi ile bize başka alanlardan gelen bir yoldaşın kadrolaşma süreçleri aynı düzlemde gelişmez. Bir işçi ile bir küçük-burjuvanın devrimcileşme dinamikleri, eğitim düzeyleri, yaşam deneyimi ve birikimleri farklıdır.

Öyleyse sınıf bilinçli işçilere dönük özgül bir kadrolaşma politikası izlenmelidir. Sınıfa dönük yürüttüğümüz siyasal faaliyet bir işçiyi bize yakınlaştırabilir, hatta saflarımıza kazandırabilir. Ancak özel bir politikaya sahip olmadan bu işçiyi parti kadrosu haline getirmek mümkün olmayacaktır. İşçilerin rahat okuyabileceği ve anlayabileceği yalınlıkta yazılmış propaganda ve eğitim broşürleri, özel seçilmiş devrimci romanlar vb. araçları yaygın bir tarzda devreye sokmalıyız.

Saflarımızdaki belli aydın özellikleri taşıyan güçler, bireysel okuma ve kollektif eğitim programları yoluyla ideolojik eğitimlerini yürütebilirler. Onlar için yönlendirici olmak yeterlidir. Ne var ki sözkonusu olan eğitim düzeyi zayıf işçi yoldaşlarımızsa, onlarla birlikte okumak, tartışmak, okunanları hayatın içinden canlı örneklerle beslemek özel bir önem taşır.

Geleneksel devrimci hareketten kopup gelen bir devrimciyi yayınlarımız yoluyla, ideolojik gücümüzle kazanmak mümkünken, sınıf bilinçli bir işçi ideolojik gücü kitaplarda değil, fabrika çalışmasında görür. Fabrikadaki devrimci mücadele mesafeler kaydettikçe harekete güven duyar. Ve tam da bu mücadelenin kendisi içerisinde sınıf önderi bir komünist işçi olarak kadrolaşır. Onun için en etkin eğitim üretim alanında yapılandır. Her gelişme, her olay burada ideolojik-politik eğitimin bir aracı ve vesilesi haline getirilmelidir.

Sınıf bilinçli işçileri "iyi bir dağıtımcı", "iyi bir baskıcı" olarak değil, devrimci kitle önderleri ve sınıf örgütçüleri olarak kadrolaştıracağımızı gözden kaçırmamalıyız. Kadrolaşma politikamızın kıstaslarını bu gerçekliğe göre oluşturmalıyız. İşçinin üzerinde yaşadığı nesnel zemin proleter kadronun kolaylıkla güçlendirilecek yanlarını (kollektivizm, disiplin, sınıf bilinci, kitle içerisinde inisiyatif geliştirme, uzun solukluluk vb.) bize sunmaktadır. Ne var ki, sınıf hareketinin bugünkü geriliği, tersinden, işçi kadronun zayıf yönlerini de beslemektedir. Militan-siyasal bir sınıf hareketinin olmayışı devrimci kimlikte kimi zaafları, bilinçteki kimi çarpıklıkları-gerilikleri koşullamaktadır. Tüm bu zayıflıklara karşı iradi ve sistemli müdahaleler şarttır.

Kadrolarımızın önderlik vasıflarını güçlendirmeliyiz

Parti herşeyden önce bir önderlik niteliği ise, kadrolaşma politikasının diğer bir öncelik alanı güçlerimizin yöneticilik ve önderlik vasıflarını geliştirmek olmalıdır.

Hareketimiz güçlü, kaynaşmış, ama halihazırda nispeten dar bir önderlik çekirdeğine sahiptir. Partileşmenin gerektirdiği teorik-politik-örgütsel tüm temel görevlerin layıkıyla yerine getirilmesi, parti inşasının sınıf hareketinin kalbinin attığı tüm alan ve illerde başarıyla yürütülebilmesi için, hızla önderlik ve ara kademe yönetici kadrolarımızı çoğaltmalıyız. Önderlik adaylarımızı seçerken, gözlerimizi örgütleri ve güçleri kendi içinde yönetmeye eğilimli yöneticilere değil, sınıf hareketine önderlik ihtiyacını karşılayabilen kitle önderlerine ve sınıf örgütçülerine dikmeliyiz.

Önderlik bir konum değil bir nitelik olduğuna göre, bu sorunu salt bazı görevlendirmelerle çözmek mümkün değildir. Asıl önemli olan hızla gelişme potansiyeli taşıyan kadrolarımızın önünün açılması, özel bir yoğunlaşmayla yetkinleştirilmesidir.

Böylesi kadroların gelişimi çok daha yakından izlenmeli, özel bir tarzda yönlendirilmeli ve denetlenmelidir. Devrimci kimlikleri, harekete bağlılıkları ve örgütsel yaşama uyumları konusunda herhangi bir şüphe taşımayan kadroların hem ideolojik-teorik eğitimleriyle yakından ilgilenilmelidir. Hem de kendilerini geliştirmeleri için özel olanaklar tanınmalıdır. Onlara çeşitli alanlarda inisiyatif tanımalı ve sorumluluk vermeliyiz.

Kadroların öznel ihtiyaçlarının karşılanması

Kadrolaşma politikasında hareketin ihtiyaçları esastır diye yazımız boyunca bir kaç kez vurguladık. Ne var ki, kadroların öznel ihtiyaçlarına yanıt vermeyen bir örgütün, ne kendisinin ne de devrimin ihtiyaçlarını karşılayabilmesi mümkün değildir.

Kadrolaşma politikası bir bakıma kadronun öznel ihtiyaçlarının hareketin genel ihtiyaçlarına tabi tutulması ve uyumlulaştırılmasıdır. Bir kadronun kendine has problemlerini çözmek kuşkusuz ki emek ister. Ancak oturmuş bir kadro politikası ihtiyaç ve sorunların ezici çoğunluğunu kendiliğinden çözecektir. Zira kadronun öznel ihtiyaçlarını karşılayacak olan asıl şey, yakın bir önderlik tarzı ile kuşatıcı ve canlı bir örgüt yaşamıdır. Yakın bir önderlik tarzı tek tek kadroların zaaf ve üstünlükleriyle tanınmasını sağladığı gibi, tıkandıkları, sorunların üstesinden gelemedikleri noktada anında ve etkili müdahale olanağını tanır bize. Canlı bir örgüt yaşamı ve onun önemli bir parçası olarak sağlam yoldaşlık ilişkileri ise

kadroyu kuşatır ve kendi sorunlarını çözmekte ona yardımcı olur.

Devrimci yaşam ve aile, kadın-erkek ilişkileri, yoldaşlık, kadın sorunu, çocuk eğitimi, sanat vb. gibi örgütsel yaşamda pek vakit ayrılmayan konular üzerinde tartışma ortamlarının yaratılması özellikle yeni kadrolaşan devrimcilerin her alandan kuşatılması açısından önem taşır. Yalnızca yeni devrimciler de değil, bazen yıllanmış bir kadro bir yoldaşıyla veya çalışma kollektifiyle yaptığı böylesi bir tartışma sonucu "özel" yaşamındaki bir sorununu çözümleme ve aşma olanağı/gücü bulabilecektir.

Kadrolaşma politikasının genel kriterleri

Bu yazımızda kadrolaşma politikasının bazı temel yönlerine girmedik. İdeolojik sağlamlık, devrimci kimlik, işçi sınıfı militanlığı, düşman karşısında tutum, illegalite-iç illegalite, örgütsel kurallara riayet ve disiplin, yayın organlarına düzenli katkı vb. gibi genel kadro kriterlerimizin bir eğitim programına tabi tutulması gerektiği tartışmasızdır. Tüm bu temel konularda süreklileşen ve dönemsel ihtiyaçlar ışığında beslenen-geliştirilen bir eğitim çalışması oturtulmalıdır. Kadrolarımızın kriterlerimizi bilmeleri yeterli değildir. Değer ve ilkelerin içselleştirilmesi, özümsenmesi ve her adımda yeniden üretilmesi gerekir.

Son söz yerine

Kadrolaşma politikamız kadro ve güçlerimizi mücadelenin ve yaşamın her alanında kuşatmalıdır. Uygulanacak yapay bir programla bunu başarmak mümkün değildir. Yayınlarımızdan toplantılarımıza, birebir görüşmelerimizden genelgelerimize, eğitim seminerimizden önerdiğimiz kitaba, cezai yaptırımımızdan görevlendirmemize kadar tüm araçlarımız ve olanaklarımız kadrolaşma politikasına hizmet etmeli, bu doğrultuda bilinçli bir tarzda devreye sokulmalıdır. Kadrolaşma politikasının gerçekten oturması onun örgüt yaşamında içkin olmasıyla, kendisini her alanda yeniden üretmesiyle gerçekleşecektir.

İşte o zaman kadrolarımız partili, hareketimiz komünist işçi partisi olmaya hak kazanacaktır!

Kadro politikamızın bugünkü gerekleri örgütsel inşa görevlerimizle kesişmektedir

Kadro politikamızın bu önemli boyutu, bugün içinde bulunduğumuz evrede, partileşme sürecinin temel pratik-örgütsel görevleriyle de tamamen örtüşmektedir. Bunu, kadroları siyasal sınıf pratiği içinde eğitip dönüştürmek ile sınıfın bağrında öncü partiyi örgütlemek görevlerinin içiçeliği olarak da tanımlayabiliriz. Bilindiği gibi, önümüzde fabrika çalışmasında bir sıçrama yapmak, politik çalışmamızı sınıf hareketinin politik ve örgütsel gelişmesini hızlandırma görevi üzerinde özel tarzda yoğunlaştırmak, işçi sınıfı mücadelelerine etkin biçimde katılmak sorumlulukları durmaktadır. Mevcut örgütsel güçlerimizin bu pratik görevlerin ideolojik-politik sorunları çerçevesinde sürekli bir teorik eğitimi ve pratik seferberliği, aynı zamanda, sözünü ettiğimiz dönüşüm sürecinin yaşanmasından başka bir şey olmayacaktır.

Bu tür bir çalışma, kadro politikamızın bir başka temel, girmekte olduğumuz evrede ise belirleyici önemde boyutunu da kendiliğinden açığa çıkarmaktadır. Etkin bir siyasal sınıf çalışması demek, kadrolaşmayı bundan böyle, bizzat bu çalışmanın içinden kazanılacak güçlerle sürdürmek demektir. Bunun anlamı, sınıfın ileri ve devrimci öğelerine, "öncü sınıf kuşağı" dediğimiz kesime dayalı bir kadrosal güçlenme demektir. Burada, örgütün proleter sınıf tabanına oturtulması ile örgüt saflarının bilinçli proleterlerle beslenmesi, örgütün proleter sınıf bileşiminin bu süreç içinde sürekli güçlendirilmesi görevleri içiçedir. Kadro politikasının bu temel boyutu, aynı zamanda, örgütsel yapıyı fabrika hücreleri zeminine oturtmak, fabrika hücreleri temeli üzerinde yükselen bir öncü parti örgütlemek şeklindeki temel örgütsel politika ile de örtüşmektedir. "Sınıf çalışması ile örgütsel gelişmemiz organik bir süreç olarak kaynaşmalıdır. Örgütsel gelişmeyi, bu gelişme içinde kadrolaşmayı, sınıf içinde siyasal çalışmadan ayrı ele alamayız." (*'94 Dönemeci*)

(EKİM 3. Genel Konferansı/Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler, Eksen Yayıncılık, s.174-175)

Bir işçi yatağı: Gebze-Dilovası

Dilovası, İzmit ve Gebze arasında bulunan bir sanayi bölgesidir. Fabrikalar Dilovası'nın tam ortasında yer almaktadır. Karşılıklı yamaçlar biçiminde iki bölgeye ayrılır. Dilovası ve Diliskelesi. Dilovası bir bütün olarak küçük Kürdistan diyebileceğimiz bir konumdadır. Yüzde seksen, seksen beşi Kürttür.

Diliskelesi bölgesi ikiye ayrılır. İskele ve istasyona yakın olan bölge Türklerin oturduğu bir mahalledir. RP, MHP, DYP vb. partilerin ağırlığı vardır. Diliskelesinin diğer tarafları ise hemen tümüyle Kürtlerin oturduğu, özellikle Ağrı ve Karslıların yoğun olduğu bir bölgedir. HADEP'in son seçimlerde bölgeden 2.700 oy almasına rağmen, destek tümüyle pasif ve yurtsever bilinç oldukça geridir. Refah Partisi olduça güçlüdür ve oy tabanını Kürtler oluşturuyor. Kürtler oldukça yoksuldur. Çoğunluğu inşaat işçisi, çocuklar da ayakkabı boyacısıdır. Refah Partisi aracılığı ile Hizbullah'ın örgütlenmesi oldukça güçlüdür.

Bölge sanayi bölgesi olmasına rağmen fabrika işçileri sınırlıdır. Marshal, Çolakoğlu, Lever işçileri oturmaktadır. Dilovası ve Diliskelesi bir bütün olarak Sünnidir. Mezhep olarak Şafilik ağırlıktadır. Dilovası tarafında durum biraz daha karışık. Ülkenin tüm bölgelerinden insanlar var. Ama yoğunlukla Kürtlerdir. Giresun ve Gümüşhanelilerin oturduğu bölge, RP ve MHP'lidir. Kürt küçük-burjuvazisi bölgede oldukça yaygındır. Kahvehaneler, bakkalar, kasap ve terzi vb...

Öğrenci gençlik oldukça sınırlı. Kürt gençlerinin büyük çoğunluğu inşaat işçisi, bir kısmı Gebze'de hizmet sektöründe çalışıyor, bir kısmı da fabrikalarda taşeron işçisi.

Kısaca bölgedeki fabrikalar: Marshal, Polisan, DYO, Lever, Çolakoğlu, Diler Çelik, Nasaş, Sümerbank, Basf, İzocam, Olmuksan, Alemdar Liman İşletmeleri ve küçük sayılabilecek sekiz on fabrika. Sektörel konumlarına göre bakıldığında, bölgede demir çelik sektöründe Çolakoğlu başta gelmektedir. Diler Çelik ve Nasaş (alüminyum döküm) da bu sektörde rekabet gücü olan fabrikalar. Petro-kimya sektöründe Marshal, DYO, Lever, Polisan vb.; tekstil işkolunda Sümerbank; mukavva kutu alanında Olmuksan; çatı yalıtımında İzocam... Temelli olarak odaklanacağımız fabrikalar, Çolakoğlu, Diler Çelik, Nasaş olmalıdır. Ama diğer fabrikaları da küçümsememeliyiz. İlişkimiz olmayan fabrikalara da elden geldiğince siyasal propaganda materyalleri taşımalıyız. Bu tarz yaklaşım siyasal polisi de zor durumda bırakacaktır.

Çolakoğlunun önemi: Çolakoğlu kapitalisti tekelci sermayenin önemli isimlerindendir. Ekonomi Bankası'nın sahibidir. Üretimin büyük çoğunluğu dış pazara yöneliktir. Kendisine ait gemiler aracılığı ile ihracat ve ithalat yapmaktadır. İşçi sayısı 1500-2000 civarındadır. 750 kişi kadrolu, kalanı taşeron işçisidir. Kadrolu işçilerin yaş ortalaması 28-40 arasıdır. Genç işçiler genelde taşeron işçilerinden devşirmedir. Özelikle bu kesim işçi olmanın gerektirdiği hiçbir bilince sahip değildir. Taşeron işçilerinin yaş ortalaması 18-30 arası değişiyor. Çoğunluğu genç. Fabrikada Kürt ve Alevi işçiler oldukça sınırlı. Belli bir miktarda Bulgar göçmenleri var. Taşeron ve fabrika müdürleri işçileri özellikle MHP ve Refah Partisi'nin güçlü olduğu İzmit, Kandıra ve Adapazarı'ndan getirtiyor. Bu bölgenin işçilerinin toprakla bağları oldukça güçlü. Sınıf mücadelesinden bananecilerin çoğu bunları arasından çıkıyor. Polisan direnişini kıranların da İzmit Kandıralıların oluşunu hatırlatmak gerekiyor.

Gebze'den gelen işçilerin toprakla bağları hemen hemen yoktur. Özellikle ülkenin kırsal yoksul bölgelerinden geliyor olmaları bu durumu açıklamaya yeter.

Taşeronlaşmanın bölgede en yaygın olduğu fabrika Çolakoğlu'dur. Taşeronların sayısı oldukça fazladır. İşçiler bu anlamda çok dağınıktır. Taşeron işçilerinin yaşam düzeyleri oldukça kötü. Örgütsüzlükleri diz boy. Kadroya geçmeye çalışmalarına rağmen çoğunluğu başarılı olamıyor, olması da mümkün değil. Kadrolu işçiler taşeron işçilerini küçümsüyor, kendinden görmüyor. Ekmeklerini ellerinden aldıklarını düşünüyor. Taşeron işçileri de patronlarının Çolakoğlu olduğunu

"bilmediğinden", kısır çekişmelerle uğraşıyorlar. Taşeron işçileri arasında yoğun bir sirkülasyon hakim; kalıcı işçiler sınırlı.

Kadrolu işçilerin sendikaya karşı tutumu, işçilerin faşist Türk-Metal'e karşı ilgisinden öte değil. Müthiş bir kayıtsızlık var. Sendikaya ya da sendikalara güvenen kimse yok. DİSK Birleşik Metal de işçilerden çok Çolakoğlu'nun çıkarlarının bekçisi durumunda. Taşeronlaşmaya karşı hiç bir zaman tepki göstermemiş. Temsilcileri MHP'li ya da RP'lilerdir. İşçilerin çoğu sendikanın adını ve adresini bilmiyor. İşçilerin gözünde sendikal faaliyet öyle sınırlanmış ki; üç kilo omomatik, beş kilo sabundan öteye geçemiyor. Birleşik Metal'de fabrika temsilciliğine soyunanlar, işçilerin haklarını savunmak değil, çalışmadan yan gelip yatmak ve yüksek ücret almak için uğraşıyorlar. Öncü işçi kuşağının durumunu henüz tümüyle bilmememize rağmen, geri işçilerden çok farklı sayılmazlar. Sosyalizme yakın, değerlerini korumaya çalışan sınırlı sayıda işçiler var. Bunların çoğunluğu Gebze bölgesinden gelmektedir. Kürt sorunu üzerine öncü işçilerin bir kaçı dışında hemen hemen hepsi kemalist ve şovenist. En son "bayrak indirme" konusunda işçiler çok geri temelde kinlerini dile getiriyorlar.

Fabrikada geçmişte sınırlı da olsa çeşitli direnişler yaşanmış. İşçilerin çok sıkça atıldığı bir fabrika değil. Ekonomik mücadele alanında orta kuşak işçilerde bir deneyim mevcut. Devrimci-demokratların hiçbir çalışmaları yok. Fabrikada üç vardiya var. Gebze'ye dört ya da beş servis kalkmaktadır. Diğerleri İzmit ve civarınadır.

Komünistlerin çalışma tarzları ve nihai hedefleri

Komünistlerin bölgede öncelik verecekleri temel fabrikaları ve bölgeyi iyi tahlil etmeleri gerekiyor. Sınıfın genel plandaki örgütsüzlüğü ve sessizliği burada da devam etmektedir. Planlı ve düzenli bir çalışma şart. İşçileri hem fabrikadan hem de ilerici potansiye taşıyan semtlerden kuşatmak gerekiyor. Öncü işçilerin dağınıklığını ve herşeye güvensiz tutumunu kıracak öznel müdahaleler sürekli ve ısrarlı olmazsa, sonuç alınmayacağı açık. Biz geleceğe yatırım yaparak çalışmak zorundayız. İlk elden çevre ilişkilerini geliştirmeli, sınırlı da olsa MYO, bildiriler, kitaplar vb ulaştırmalıyız. Gebze'de Çolakoğlu işçilerini oturduğu Darıca, Aksesapan, Yenimahalle, Köklüçeşme'de işçilerin, "öncü işçilerin" bulunabileceği mekanları tespit etmeliyiz.

Propaganda materyallerini ısrarlı bir biçimde belli bir düzene oturtmalı, dağıtımında tüm zorluklarına rağmen yaratıcı olmalıyız. Bildirilerin kısa vaadede sonuç vermesi mümkün görünmüyor. Acele etmeden, karamsarlığa düşmeden, iğneyle kuyu kazmaya devam etmeliyiz.

(...)

Bölgenin ufak oluşu faaliyetin hızlandığı dönemlerde siyasal polisin ve jandarmanın ilgi odağı haline gelmemize neden olacaktır ve olmaktadır da. Muhbir ve ajanlığın çok gelişkin olduğu bu bölgede, dikkatsiz davranışlar ya da bizim dışımızda gelişecek olaylar açığa çıkmamıza neden olabilir. Buradaki temel kaygı, ilgili yoldaşların açığa çıkmaması değil, faaliyetin sürekliliğidir.

Açık alan çalışmasıyla paralel gitmeyen bir çalışma daha ağır adım atmak zorunda kalacaktır. Açık alan üzerinden somut koşullara özgü, yerel ve genel bildiriler, broşürler ve gazete satışları organize edilmelidir.

(...)

Gebze Bölge Örgütü'nün Temmuz '96 tarihli raporlarından...

EKİM 3. Genel Konferansı

Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler

EKSEN YAYINCILIK

Hareketimizin 9. yıldönümünde coşku ve inanç doluyuz

Hareketimiz siyasal yaşama son derece sınırlı güç ve olanaklarla başladı. En büyük gücü ideolojik sağlamlığıydı. Güç ve olanaklarının sınırlılığı dönemin iç ve dış koşullarının güçlükleriyle birlikte düşünüldüğünde, bugün alınan mesafe ve ulaşılan düzey çok daha iyi görülecektir.

Hareketimiz, başlangıçta sınırlı sayıda kadroya sahip olmanın getirdiği güçlükler bir yana, kısa bir süre sonra mücadenin zorluklarına göğüs geremeyen ve üstlendikleri misyona layık olamayan bazı "geçici yol arkadaşları"nı da saflarından attı. "Tasfiyecilik" hareketimize en verimli iki yılını kaybettirdi. Bu ve benzer iç ve dış zorluklara rağmen, hiç duraksamadan ve çizgisinden sapmadan, her zorlu süreçten güçlenerek çıkmayı başardı ve bugün partinin öngününe ulaştı.

İşçi sınıfının tarihsel devrimci rolünü oynayabilmesinin biricik aracı olan illegal ihtilalci öncü sınıf partisini inşa etmek bugünkü en yakıcı görevimizdir. Bu görevin başarıyla yerine getirilmesinde devrimci kadrolara büyük sorumluluklar düşmektedir. Stalin'in çok bilinen şu sözleri, bugün hangi koşul altında ve mekanda olursa olsun, tüm EKİM'cilere görev ve sorumluluklarını hatırlatmalıdır: "Siyasal bir çizgi belirlendikten sonra, başarısı da başarısızlığı da kadrolara bağlıdır." Bu tarihsel değerdeki belirlemenin bizdeki bugünkü karşılığı ise, partili kimlik, partili kişiliktir. Öncülük bilinci ve parti işçiliğidir. Etkin bir siyasal sınıf çalışması içinde sınıf militanlığını geliştirmeli, günlük yaşamımızı devrimcileştirmeliyiz. İlkeli, kurallı ve disiplinli bir örgüt yaşamı konusunda daha çok titizlik göstermeliyiz. Zira, düzenin krizi derinleştikçe ve rüzgarın devrim lehine eseceğinin işaretleri çoğaldıkça, sermaye devletinin komünistlere ve devrimcilere yönelik saldırıları da artacaktır. 1 Mayıs sonrasında devrimci örgütlere yönelen ve hareketimiz üzerinde de yoğunlaşan saldırılar bunu göstermektedir. Gelişmemizden rahatsızlık duyan düşman, işkencede yoldaşlarımıza, "partileşmenize izin vermiyeceğiz, o günü görmeyeceksiniz" demektedir. Özellikle partileşmenin öngününde düşman saldırılarını boşa çıkartmak büyük bir önem taşımaktadır.

Her cephede mücadeleyi geliştirmeliyiz!

Sınıf savaşımı, diğer savaşlarla kıyaslandığında, çok daha çetin ve uzun soluklu bir çarpışmayı gerektirir. İşkence, sokak infazları, gözaltında kayıplar, kitlesel katliamlar ve yıllar süren tutsaklıklar, tüm bunlar bu savaşın ayrılmaz bir parçasıdır. Koşulları ve biçimi nasıl olursa olsun, bedel ödemek ve ödettirmek savaşın değişmez kuralıdır. Eğer savaşırken düşenlerimizin bedenleri/inancı, parti, devrim ve sosyalizm davasının temeline harç olacaksa, ödediğimiz ve ödeyeceğimiz bedelin biçimi ve mekanı tartışmaya değer kalmayacak kadar önemsizleşir. Ancak bu bedel ödeme bizler için kader anlamına gelmez. Tam tersine düşmana bedel ödettirmek, her alanda düşmanı zaafa uğratarak gelişmek, savaş parolamız olmak durumundadır.

Parti öncesi hareketimizin 9. yıldönümünde, mücadele araç ve yöntemlerinin daha zengin olduğu geniş bir alanda, sizlerle omuz omuz savaşmak en büyük isteğimdir. Tutsaklık durumu en azından şimdilik buna fiilen engel. Ancak biz sınıf devrimcileri, bulunduğumuz her mekanın sınıf savaşımının bir mevzisi olduğu bilinciyle yaklaşırız. Her cephede düşmanı zaafa uğratarak mücadeleyi geliştirmek sorumluluğuyla hareket ederiz. Bu anlamda zindanda, işkence tezgahında ya da farklı bir coğrafyada olmak, sadece mekansal bir ayrılıktır. Görev ve sorumluluk bilincimizi belirleyen ve aynılaştıran, parti, devrim ve sosyalizm davası için mücadele ediyor oluşumuzdur. Yani parti inşasının değişik cephelerinde görevlendirilmiş yapı işçileriyiz. Bu değişik cephe ve alanlardaki çabamızı, öfkemizi, kinimizi ortaklaştıran, savaş şiarımızı cepheden cepheye ulaştıran, yapımızın inşasında iskele olan ve savaşımızı yöneten Merkez Yayın Organımızdır.

Bizim için tutsaklık kader değil mevzi savaşçılığıdır. Hiçbir güç bizi mücadeleden alıkoyamayacak, özgürlük tutkumuzu engellemeye yetmeyecektir! Bu inanç ve duygularla, hareketimizin 9. yıl dönümünde zindan cephesinden siz tüm yoldaşları selamlıyorum.

T. K.

Yoldaşların siyasal özgeçmişlerinden...

Herşeyden önce yöntem!..

Devrimci politika ile hatta genel olarak politika ile ilgilenmem ancak üniversite yıllarında gerçekleşti. Çocukluğum ve ilk gençlik yıllarımın kapalı bir ortam içinde geçmesi, ailem ve yakın çevremden hiçbir devrimcinin olmaması, liseye adım atarken gerçekleşen 12 Eylül faşist darbesi, devrimci politikayla tanışmamı engelleyen faktörler oldu.

Üniversite yurtlarında yapılan sohbetler başlangıçta beni şaşkınlığa düşürdü. Bilemediğim bir sürü sözcük kullanılıyor, kimi zaman anlayamadığım nedenlerle sertleşen tartışmalar yaşanıyordu. Odaya ortak *Cumhuriyet* gazetesi alınıyor, güncel gelişmeler üzerine değerlendirmeler yapılıyordu. Bunlar beni hızla okumaya, daha çok şey öğrenmeye itiyordu. Gece-gündüz kitap, dergi, gazete okuyordum. Dersleri bir tarafa itmiş, kendimi okumaya vermiştim. Bir süre sonra çevremde tartışıp duran bir sürü insanın 12 Eylül öncesindeki devrimci hareketlerden etkilendiklerini, ancak onların sadece pasif destekleyicileri olduklarını, gerçekte mücadelenin içine girmekten kaçındıklarını görmeye başladım. Bu kişilere başta duyduğum saygı yavaş yavaş azaldı ve yeni ilişkiler geliştirmeye başladım.

Üniversitenin ilk yıllarında Kürdistan'da PKK'nın başlattığı gerilla mücadelesi ve bir kaç yıl sonra öğrenci derneklerinin kurulmaya başlaması, politikleşmemi hızlandıran etmenler oldu. O yıllarda geniş bir çevre PKK'ya olumsuz bakıyor, hatta onu "provakatör" olarak görenler bile oluyordu. Gelişen gerilla mücadelesi ve sonrasında ortaya çıkan serhildanlar bu anlayışı kısmen geriletmişti, ancak PKK'ya karşı hasmahane bir tutum halen sürdürülüyordu. Çevremdeki Kürt arkadaşların PKK'ya duydukları sempati, Kürt olmamama rağmen, beni de etkiliyordu. PKK'yı devrimci bir hareket olarak kabul ediyordum.

Öğrenci hareketinde ise TİP-TKP grubunun reformist etkisi başlangıçtaki egemenliğini sürdürüyordu. Hemen hemen bütün öğrenci dernekleri TİP-TKP'liler (o zamanki adıyla "Yarın" çevresi) tarafından kurulmuştu. Devrimci öğrencilerin bu reformist anlayışa tepkisiyle öğrenci dernekleri içinde bir devrimci muhalefet gelişmeye başlamıştı. TİP-TKP reformizminin dışındaki hemen bütün devrimci gruplar bu muhalefet içinde taban buldular.

Aynı yıllarda 12 Eylül karanlığını yırtan bir başka gelişme ise yükselen işçi hareketi idi. Henüz işçi eylemleri tepe noktasına, Bahar Eylemliklerine ulaşmamıştı, ancak pek çok yerde grevler, direnişler başlamıştı. Yapılamaz denilen grevler yapılıyordu. Henüz toplumun geniş kesimlerine mesajlar veren, onların taleplerini ifade eden eylemler değildi bunlar. Ancak politikleşme dinamikleri taşıyorlardı. (...)

Gençlik hareketinde aradığım, militan mücadele ile sınıf perspektifini birleştiren bir anlayıştı. Bu anlayış işçi hareketinden doğup gençliğe ulaşması gerekirken, gençlik hareketi içinde gelişmeye başladı. Yani benim de içinde bulunduğum bir grup öğrenci olarak ortaya çıktık. ... Grubun perspektifinde hepimizin geçmiş süreçlerinin etkisi vardı, ancak sanki herşey yeniden bizim tarafımızdan oluşturuluyordu. Müthiş bir enerji ve inançla çalışıyorduk. Öğrenci hereketinde bir yıl gibi kısa bir zamanda ciddi bir güce sahip olduk. ... Bir eylem kararı aldığımızda yüzlerce kişiyi harekete geçirebilecek bir güce ulaşmıştık. Ancak gerçekte bırakın bir sınıf örgütü olmayı, bir örgüt bile değildik. Mezun olanlara önerebileceğimiz hiçbir çalışma alanı yoktu. Büyük emeklerle, özverilerle yaratılan örgütlenme, ilk ciddi sarsıntı ile önce bölündü, sonra dağıldı. Grubun unsurları çeşitli örgütlerin saflarına katıldılar. (...)

Bu yıllarda öğrenci gençlik hareketinde bir tıkanma ortaya çıkmış, tepe noktasına varan işçi eylemleri sönmeye başlamıştı. Sovyetler Birliği ve Doğu Bloku'nun çöküşü, böyle bir ortamda Türkiye sol hareketini de olumsuz etkilemişti. Devrimci saflarda korkunç bir tasfiyeci liberalizm gelişmeye başlamıştı.

Diğer devrimci gruplardan benim ilgi duyabildiğim ya da yakınımda olan yoktu. Sol saflarda gelişen liberalizme tepki duyuyordum, ama ne yapılması gerektiğine dair bir bilince

ulaşamamıştım. Devrimci saflarda beni etkileyen tek hareket PKK idi. PKK'nın birçok yaklaşımını yavaş yavaş kabul etmeye başlamıştım. Türk solunu beceriksiz ve inançsız görüyordum. Türk solu içindeki ayrımlar da gözümde silikleşmeye başlamıştı. Yapılan tartışmalar havanda su dövmek olarak görünüyordu bana. *Özgür Halk*'taki yazıları daha ciddi ele alıp okuyor, ancak kendimi Kürt hareketine de adapte edemiyordum.

Bu arada üniversite çoktan bitmiş çalışmaya başlamıştım. Türk soluna yaklaşımımdaki yüzeysellik, tersinden yaşamımdaki konformizmi besliyordu. İyi bir gelirim vardı. Çeşitli devrimci çevrelerden arkadaşlara yardımlarda bulunuyor, maddi destek v.b. sağlıyordum. Ama bunlar benim için bir önem taşımıyordu. Bana yakın bir hareketin olmadığı koşullarda yapabileceğim en iyi şeyin bir kitle örgütünde çalışmak, demokrasi mücadelesi vermek olduğunu düşündüm. PKK'dan etkilenmişliğimin beni demokrasi mücadelesine itmesinde etkisi olduğunu düşünüyorum. Karşıma bir meslek örgütlenmesinde çalışma olanağı çıkmıştı. Hemen bu örgütlenmeye kendimi verdim. ... Devrimci bir anlayışı ve sınıf perspektifini yaymaya çalıştım. Ancak ayağımın altındaki zemin son derece kaygan bir küçük-burjuva zemindi. Çevremde Dev-Yolcu, TDKP'li bir sürü kişi vardı, ancak devrimci bir mücadele ve örgüt anlayışı yoktu. Örgüt ve ciddi bir perspektif yokluğunda işçi sınıf içinde bile gerçekleştirilemiyecek bir şeyi küçük-burjuva bir örgütlenmede gerçekleştirmek bir hayaldi.

Bir taraftan meslek örgütlenmesi ile uğraşırken, bir taraftan da işyerinde işyeri temsilcisi seçildim. İşyerimde yönetime karşı gerçekleştirdiğimiz bazı eylemler, çeşitli sınıfların mücadeledeki kararlılıkları, ileri ve zaaflı olan yönleri üzerinde oldukça öğretici tecrübeler kazandırdı. Yaşadıklarım küçük-burjuvazinin sınıf konumunu açığa çıkarıyor, sınıfa duyduğum güveni pekiştiriyordu. Ancak çevremdeki Dev-Yolcu, TDKP'li, Kurtuluşçu ve benzerlerinin yaşadığı liberal savrulma ve çürüme beni Türk soluna karşı hala güvensiz yaklaşmaya itiyordu.

EKİM ile temasım böyle bir ortamda oldu. Tanıştığım ilk EKİM'cinin inançlı kararlı tavrı beni etkilemişti. Öğrencilik yıllarımdan beri böylesi inançlı tavırları görmemiştim. Herkes yapılması gerekenin bu olmayabileceğini, ancak yapılabilecek en doğru şeyin bu olacağını söylüyor, hareketini savunup propaganda etmekten çok, kendi konumunu haklı çıkarmaya ya da mazur göstermeye çalışıyordu. Bu utangaç savunu beni bir türlü ikna etmiyordu. İlk olarak yürekten bir savunu görmüştüm. Bunun üzerine bulunduğum şehirde EKİM'le temas kurmaya çalıştım. Yayınlarını takip etmek istediğimi söyledim. Ancak yayınlar uzun süren aralıklarla geliyordu. Zira tam o sıralar EKİM'de tasfiyecilik rüzgarları esiyor ve bunun etkileri yaşanıyordu. Ben ise EKİM'i tanıma olanağına henüz kavuşamamıştım. Devrimci harekete duyduğum güvensizlik ilgi düzeyimi genel olarak azaltıyordu.

Teorik derginin ikinci sayısının çıkması ve *Olağanüstü Konferansı Tutanakları* beni deyim yerindeyse şok etti. Daha önce çıkan kitapların bir ikisini almış, ama doğru dürüst okumamıştım. Dergileri de çok üstün körü gözden geçiriyordum. EKİM *Olağanüstü Konferans Tutanakları* ve ardından okuduğum teorik dergi, EKİM'in ciddiyeti ve ideolojik gücü konusunda müthiş bir açıklık sağladı bende. Bu arada ilişkilerimde de bir düzenlilik oluşmaya başlamıştı. Birkaç ay içinde EKİM'in çıkmış bütün kitaplarını yutarcasına okudum. MYO'nun ve yeni çıkmaya başlayan PYO'nun yeni sayılarını merakla bekliyor, üzerinde tartışmalar yapıyorduk. Bu arada pratik çalışmalara da çıkmaya başladım. ... Bir organ çalışmasına katılmakla beraber örgütlü bir süreci, onun sorunlarını ve sorumluluklarını daha net bir şekilde öğrenmeye başladım. Daha önce içinde bulunduğum pek çok değişik örgütlenme olmuştu. Bunların kuşkusuz bıraktığı birtakım tecrübeler vardı. Ancak illegal bir devrimci örgüt tecrübesine sahip değildim. İşimi bırakıp kendimi tamamen sınıf çalışmasına verme kararımın ve yaşamımı buna göre düzenleme çabamın örgütlü bir mücadele anlayışının gelişmesine katkısı oldu. Verdiğim kararlar sadece kendi sınıf konumumu terkedip bir sınıf intiharı gerçekleştirme anlamında kendi devrimci dönüşümümü sağlamakla kalmadı, çevremdeki pek çok kişide de olumlu etkiler bıraktı. Bu etkiyle EKİM'e yaklaşan eski arkadaşlarım oldu...

Peki, EKİM niye beni bu kadar etkiledi? Benim için herşeyden önce bir yöntem sunuyordu ve bunu kullanıyordu. Daha doğrusu

yüz küsur yıl önce çizilmiş ve doğayı, toplumu ve çevremizde hareket halinde olan herşeyi anlamayı, onu analiz edip sonuçlar çıkarmayı sağlayacak olan tek bilimsel yöntemi, diyalektik materyalizmi başarıyla kullanıyor, her değerlendirmesinde bunu hissettiriyordu. Bu, Marksizm-Leninizmi yüzeysel ele alan pek çok devrimciye oldukça tali bir şey gibi gelebilir. Bana göre ise herşeyin başında geliyor.

EKİM'e kadar Türkiye'deki devrimci hareket Marksizm-Leninizme yapışık olarak duruyordu. Gerçekte kendi gelişim süreçleri üzerine Marksizm-Leninizmi alıp monte etmeye çalışmıştı. Kendi tarihsel gelişiminin ortaya çıkardığı sonuçlar marksist-leninist argümanlarla ifade ediliyor, bunlar kaba önyargılara dayanak haline getiriliyordu. Diyalektik bir yöntemle gelişme süreçlerini ele alıp sonuçlar çıkarmak yerine, mekanik bir tarzda yaklaşılıyor, gelişme süreçlerinin doğruluğu teori üzerinden ispat edilmeye çalışılıyordu. Bu anlayış toplumun ve devrimci hareketin doğru değerlendirilememesini koşulladığı gibi, Marksizm-Leninizmin de yanlış ve mekanik bir tarzda ele alınmasını getiriyordu. Marksizm-Leninizm birtakım formüllerden ve donmuş söz kalıplarında oluşan bir şeye dönüştürülüyor, onun hayatı kavrayan canlılığı ve dinamizmi yok ediliyordu.

EKİM'le tanışmadan önce, diyebilirim ki, Marksizm-Leninizmi de, diyalektiği de kavrayamamıştım. EKİM'i tanıdıkça, gerçekte Marksizm-Leninizmi anlamaya başladığımı farkettim. Belki de beni biraz fazla heyecanlandıran buydu. Marksizm-Leninizm EKİM'le ayaklarının üstüne dikilmiş, canlı bir kimliğe bürünmüştü karşımda. Bir zamanlar aşamadığım teorik sorunlar bir çırpıda aşılabilir hale gelmişti. Örneğin, bir zamanlar Kurtuluşçu arkadaşlarla tartıştığımız bir askeri diktatörlük-faşizm sorunu vardı. Deniyordu ki, işte faşizm kitlesel destekle gelir, gelince gitmez, şöyle özellikleri vardır, askeri diktatörlük ise şöyledir; bu özelliklere göre Türkiye'de bugün faşizm yoktur, askeri diktatörlük vardır vb. Bu bir türlü altından kalkamadığım bir sorundu. Acaba Türkiye'de nasıl bir devlet tipi vardı? Aslında son derece mekanik bir bakışaçısıyla tartışma yürütülüyordu. Hazırlanmış şablonlar üzerinden bir şablon seçilmeye çalışılıyordu. Ülkenin iç süreçleri alınıp değerlendirmeler yapılsa, gerisi sadece bir nitelendirme sorunu olurdu. Nitekim Markx'ın Bonopartizm değerlendirmesi bu kapsamda bir nitelendirmeydi. Ancak burada nitelendirme değil, kalıplara uyarlama gibi bir saplantıya varmıştı iş. Yöntem baştan yanlış olunca izlenen yol ve sonuçlar da hepten yanlış olacaktı.

Kürt sorununa ilişkin olarak kafamda duran şüpheler ise *EKİM 3. Genel Konferansı* kitabını okuyunca dağıldı. Bu konuda da benim düştüğüm bir yöntemsel hata sözkonusuydu. Kendi pratiğimden, toplumsal olay ve süreçlerin değerlendirilmesinde yöntemin ne kadar önemli bir sorun olduğunu kavramıştım. Ancak yöntem sadece toplumsal olayların ve süreçlerin değerlendirilmesinde değil, bireysel süreçlerin değerlendirilmesinde de altın bir anahtardır.

Yaşadığım süreci ve çevremdeki insanların süreçlerini toplumsal süreçlerin içerisine oturtup sınıfsal kimlikleriyle birlikte ele almaya başladığımda, yaşanılanların analizini yapma olanağına kavuştum. Kendi gelişim süreçlerimi, gençlik hareketi içindeki hızla güçlenen grubumuzu daha önce de çok düşünmüş, ancak sağlıklı değerlendirmeler yapamamıştım. Toplumsal süreçlerle beraber ele alındığında ise herşey açıklanabilir hale geliyordu.

EKİM tarihsel ve toplumsal değerlendirmelerini diyalektik bir pespektifle yaparak programatik hattını çizmişti. Hiçbir önyargı programatik hattın belirlenmesinde rol oynamamıştı. Programatik hattın netliği, iç tutarlılığı beraberinde komünist bir sınıf örgütünün inşasını getiriyordu. Perspektifinin sağlamlığı ve programatik hattının tutarlılığı, EKİM'de, bugüne kadar Türkiye devrimci hareketinde görülmemiş bir açıklığı da beraberinde getiriyordu. Kendine güven ve ilkesel tutumlardan taviz vermeden sağlanan açıklık, bende ayrıca müthiş bir güven duygusu yaratmıştı. *3. Konferans Belgeleri*'nin yayınlanması ve tasfiyecilik sürecinde gerçekleştirilenler ise, devrimci hareket içerisinde örnek gösterilecek bir konumda olduğunu ve geçmiş anlayışları çoktan geride bıraktığını göstermişti. İdeolojik gücünün sınıf şahsında kitlesel bir güce dönüştürebilmesi için benim de EKİM'in bayrağını elime almam, herşeyimi ona vermem gerekiyordu. Bu benim sorumluluğumdur. Bu inançla EKİM saflarına katıldım ve bugün gelinen yerde örgüt üyeliği için başvuruyorum.

Selim

"TÜTÜN": Sosyalist gerçekçi romanda bir köşe taşı

"... İnsanlar vurulup ölürler, hayat sürüp gider ve daha iyi yarınlar gelir..." **(Dimko)**

"Tütün", Bulgar toplumunun 1934-44 yılları arasındaki dönemini, gerçekçi bir bakışaçısı ve sürükleyici bir anlatımla gözlerimizin önüne getiren bir roman. Türkçe çevirisini yapan Burhan Arpad, 1966'da yazdığı önsözünde; "*'Tütün' çöken toplum düzeninin sağlıksız ve bozuk yanlarını atölyelerin sarı tozlu havasında, tütün yapraklarını binbir emekle kurutan ve sonra bir kuru ekmek karşılığında elden çıkaran toprak insanları arasında geçiyor. Emekçi yığınların alınterini ... sömüren belirli çevrelerin içki, kadın ve rüşvet içinde çürümüş, fakat dıştan gösterişli ve parlak kişilerin sağlıksız, sarı, bozuk dünyalarını anlatıyor*" değerlendirmesini yapıyor ve "*'Tütün'ü bu bakımdan 'Sarı Dünya' diye Türkçeleştirdim*" diyerek ekliyor.

Dimitr Dimov, *"İnsanlar iyi ya da kötü olarak doğmaz. İçinde yaşadıkları toplum düzeni onları iyi ya da kötü yapar"* düşüncesini, iki büyük cilt boyunca, "dirençle ve usta bir sanatçı gücüyle" dile getiriyor. Romandaki belli başlı isimlerin canlı kişiliklere sahip olmaları ve kişiliklerinin güçlü ve zayıf yanlarıyla ele alınması, Dimov'un toplumsal gerçekçi romana getirdiği bir yenilik.

Kitabın bu özelliğinin dışında okumamızı gerektiren asıl önemli yanı, dünyayı yıkımla sonuçlanan bir savaşa sürükleyen süreci hazırlayan kapitalist üretim ilişkilerinin ve emperyalist haydutluğun aldığı boyutların; bu çürümüş düzene son verip geleceğin toplumsal düzenini kurmak için yürütülen partizan savaşının, değişik yönleriyle, canlı ve yalın bir dille ustaca ele alınmasıdır.

Bir metanın (tütün) üretim süreci ve bu süreçteki üretim ilişkileri üzerinden kapitalist toplum düzeninin çürüme yolundaki ilerleyişinin sade bir şekilde dile getirilmesidir *"Tütün"*. Bir tarafta tüm geçimini tütün yetiştirerek sağlamaya çalışan köylüler ile tütün işleme fabrikalarında insanca çalışma ve yaşam koşullarının zerreciğinden yoksun olarak çalışan işçiler, bu işçilerin temiz ama burjuvazi tarafından kirletilmeye çalışılan dünyası... Diğer tarafta bunları azgınca sömüren, ülkeyi emperyalistlere peşkeş çeken ve lüks içinde yaşayan bir avuç asalak ve bunların çürüyen kirli "sarı dünya"ları...

"Tütün" bu bakımdan sınıf savaşımını da değişik yönleriyle ele alıyor. Azgın sömürü koşullarının ve "herşey daha fazla kâr için" yasanının hüküm sürdüğü bir düzende; "çalışan sınıflar nasıl sömürülür?", "Hak arayışları, grevler hangi yöntem ve araçlarla bastırılır?", "Devlet kimlerindir ve nasıl yönetilir?", "Basın, sosyal-kültürel gelişim araçları kimlerin elinde, nasıl iş görürler?, "Bu sistemin insanlığa sunduğu ne tür bir 'gelecektir'?" vb. sorular "tütün"ün üretim süreci üzerinden cevaplandırılıyor.

Anlatılan, ortalama bir tütün işletmesindeyken rakiplerini ezerek dev bir tröst haline gelen Nikotiana'nın hikayesidir. Nikotiana burjuvazinin elindeki (mülkiyetindeki) bir araçtır, onun dünyasının sembolüdür. Kapitalist iktisat yasaların işleyişini gösterir. Nikotiana üzerinden anlatılan kapitalist sistemde herşeyin meta olduğu gerçeğidir. Mesela Nikotiana'nın sahibi Boris binbir hileyle rakiplerini ezer, köylüyü aldatır, işçileri açlık ve sefalet koşullarında yaşamaya mahkum eder, Alman tröstlerine ürün satabilmek için herşeyi kullanır. (Para, kadın, içki alemleri, hükümet denetimi vb.) Eşi İrina dahi onun için bir metadır.

Bu sistem öylesine çürümüştür ki, başlangıçta hümanist olan İrina, dıştan parlak ve şatafatlı bu dünyaya bilinçsizce adımını atar atmaz bir meta haline gelir, insani

özelliklerini yitirir.

Bu sınıfın insanlarında kimi durumlarda depreşen ve yokolmaya mahkum olan iyilik kırıntılarını ya da üstün yanlarını ele alan Dimov, devrimci mücadele yürüten insanların da toplumsal sistemden kaynaklanan zaaflı yanlarını ve zayıflıklarını gösteriyor. Dimov'un o günün sosyalist edebiyatçılarının sıkışıp kaldığı kalıpları kırarak ve sert eleştirilere maruz kalarak toplumsal gerçekçi romana getirdiği bu yenilik, günümüz Türkiye'si için de önemli bir gerçekliği ifade ediyor. Bugünün Türk burjuvazisinin kirli, kanlı, kokuşmuş "kara dünyası"nın yanında o günkü Bulgar burjuvazisinin "sarı dünyası"nın temiz bile kaldığını... Yine günümüz Türkiye'sinde devrimcilerin aşması gereken burjuva hastalık ve zaafların etkisinin büyüklüğünü...

***

Diyalektiğin gelişim yasaları "sarı dünya"da da ağırlığını koyar. Gelişiyor ya da büyüyor gibi görünen burjuvazinin "sarı dünyası", aslında olgunlaşmış ve çürüme evresindeki bir toplum düzenidir. Çürümekte olan bu toplumsal sistem içinde ilerleyenin ve yeni olanın temsilcisi bir güç de mevcuttur. Gelişen aslında bu güçtür. Sonuçta Nikotiana, kendisini ve kendisiyle birlikte onu bu hale getiren patronunun dünyasını tarihin çöplüğüne gömen bir gücün de yaratıcısıdır.

***

"Tütün" Dimitr Dimov'a, 1951 yılında, Dimitrof Edebiyat Armağanı birincilik ödülü kazandırmış. Yalnız Bulgaristan'da 300 binin üzerinde basılan roman 20'nin üzerinde dile çevrilmiş. Devrimci okurun zevk alarak okuyacağı ve dersler çıkaracağı nitelikte bir eser.

A. Jiyan

Almanya'da Devrimci Güç Birliği Paneli

Almanya'nın Dortmund kentinde yapılan Devrimci Güç ve Eylem Birliği konulu panele EKİM, TİKB, DHKP-C, MLKP ve TDP katıldılar. Panelin düzenleyicileri arasında bulunan ERNK temsilcisi ise panele katılmadı ve bunun nedenini açıklama ihtiyacı da duymadı. (ERNK daha önce yapılan zinden direnişleri paneline katılmış, bunun olumlu sonuçları olmuştu.) Katılım 300 civarında gerçekleşti.

Birinci turda genel perspektifler konuldu. Tüm konuşmacılar birğin son derece acil ve yakıcı bir görev ve sorumluluk olduğunu özenle belirttiler. Öyleyse devrimci güçlerin birlğinin önündeki engeller nelerdi? Tartışma bu noktaya geldiğinde, herkesin gerçek konumu da açığa çıktı. Örneğin DHKP-C; devrimci güç ve eylem birliğinin bugünkü sürecin ihtiyaçlarına yanıt veremeyeceği, siyasal süreçlerin ihtiyaçlarına Halk Meclislerinin yanıt verebileceği, Gazi'de de bunun ilk adımları atıldığı eksenine oturan sözler söyledi. EKİM temsilcisi, Halk meclislerinin politik platformuna ve buradaki politik kurumların belirsizliğine işaret etti ve şunları söyledi: Bugün devrimci güç birliği sorunu nesnel koşulların dayattığı bir zorunluluktur. Devrimci bir eksen yaratılmadan, reformizmin kitleler üzerindeki etkinliğini sınırlamak güçtür. Devlet terörüne ve yoğunlaşan iktisadi, siyasi ve sosyal saldırılara karşı birleşik devrimci mücadelenin her alanda örülmesi gerekiyor. Görüşmelerin tıkandığını belirten EKİM temsilcisi, DHKP-C'nin bilinen formülasyonlarını tekrarladığını, ERNK'nın demokratik Demokratik İttifak Partisi türünden legal-reformist bir platformu önerdiğini, diğerlerinin ise tutarlı bir çizgi izlemediğini belirtti

MLKP temsilcisi, güç ve eylem birliğinden yana olduklarını ve somut olarak nasıl bir birlik sorusuna açık ve net bir yanıt verdiklerini, DHKP-C'nin kendisini dayatarak birlik görüşmelerini tıkadığını, fakat DHKP-C ve ERNK'sız birliğin fazla anlamlı olmayacağını belirtti. Sonuçta sözlerini güç ve eylem birliğine ilişkin bir çözümsüzlüğü ve umutsuzluğa getirip bağladı.

TİKB temsilcisi, güç ve eylem birliğinin masa başında olamayacağını, birliğin mücadele alanlarında şekilleneceğini söylerek kendiliğindenciliğin teorisini yaptı. DHKP-C örneğini kendilerince tekrarlayarak güç birliğine somut bir adres gösterdi. Anti-faşist mücadele komiteleri! Bütün halk güçleri AFMK'larda örgütlenmeli, devrimci hareket birliğini bu zeminde gerçekleştirmeliyimiş!..

TDP temsilcisi, güç ve eylem birliğinin zorunlu bir ihtiyaç olduğunu, ancak bunun koşullarının henüz olgunlaşmadığını belirtti. Denizlerin ve Mahirlerin devrimci dayanışma ruhuna uygun davrandıklarını, fakat bizzat onların izleyicileri tarafından bunun gözetilmediğini söyledi.

Panele katılan kitle maalesef iyimser beklentilerine yanıt bulamadı. Soru soran ve konuşan herkes mevcut tablodan duyduğu rahatsızlığı dile getirdi.

Almanya'dan EKİM taraftarları

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Geçici işçilik ve edilgenlik

"Adil düzen" yalanları ve yolsuzluklar üzerine kurulan Refahyol hükümeti gerçek yüzünü kitlelere göstermekte gecikmedi. Komünistlere ve devrimcilere her alanda saldırılarını artırdı. Günlerce kamuoyunu oyalayan asgari ücret 11 milyon gibi komik bir rakamla açıklandı. Tanıdık ekonomik saldırı paketleri açıldı. Zamlar aylık periyodlarla gelmeye başladı. Özelleştirme hızlandırıldı. Devlet terörü daha da yoğunlaştı. Asgari ücret bir ayda tuzla buz oldu. Erbakan faize karşı söylemlerini, batı taklitçiliği karşıtlığını, "adil düzen" vaatlerini tümüyle unuttu. Sonuçta, işçiler ve emekçiler biraz daha yoksullaştılar.

Sürekli artan işsizlik, sefalet sınırına çekilen ücretler, sosyal haklardan yoksunluk, fabrikalardaki işçi sirkülasyonunu hızlandırıyor. Sirkülasyonun çok yaşandığı yerlerden birisi de Adel kalem fabrikası.

Adel, kalem üretiminde önemli bir pazara sahip. Üretim Nisan-Ekim ayları arasında artıyor. Bu dönemde yoğun olarak geçici işçi çalıştırılıyor. Geçici işçiler asgari ücret alıyorlar. Sigortalı olmaktan başka hiçbir hakka sahip değiller. İşyerinin sendikalı olmasına rağmen (Ağaç-İş), sendikal haklardan yararlanamıyorlar. Çoğunlukla gençlerden oluşan geçici işçilerin sosyal, kültürel faaliyetlerden yoksun olmaları, tatil yapmalarının imkansızlığı, aileleriyle olan sorunları, rutin bir fabrika hayatı vb., onlarda içten içe tepki biriktiriyor. Bu tepkisellik ani olarak dışa vurulabiliyor. Adel'de böyle bir gelişme yaşandı. İzin isteyen bir işçiye izin verilmemesi, ardından da çıkışının verilmesi, biriken öfkenin ilk kıvılcımını çaktı. 60 kadar işçi personeli basarak işten atma gerekçesini sordu. Bir saate yakın iş bırakıldı. Fabrika temsilcileri böyle bir eylemin uzun yıllardan beri ilk defa gerçekleştiğini belirtiyorlardı.

Bu tepki iki saat gibi kısa bir zamanda birebir konuşmalarla örgütlenebildi. İşyerinde zaman zaman güncel konular üzerine tartışmalar yapılıyordu yalnızca. Bu eylem işçiler açısından ortak irade geliştirmenin ilk basamağı oldu. Birlikte ve örgütlü bir biçimde hareket edildiği koşullarda daha etkili eylemlerin yapılabileceği görüldü.

Burada asıl önemli sorun "geçicilik" durumu. Geçici işçilik işçiler arasında kanıksanmış bulunuyor. Bu durum işçileri sürelerini doldurma çabasına götürüyor. Çalışma günlerini tamamlayarak ikramiyeleri alıp daha iyi işe girme kaygısıyla hareket ediyorlar. Geçici çalışma işçiler arasındaki kaynaşmayı da engelliyor. Kurulan birliği, ortak iradeyi bozuyor. Ayrıca kadrolu işçi geçici işçi farklılaşmasını yaratarak sınıf birliğinin önüne bir başka engel olarak çıkıyor.

Kapitalist sistem işsizler ordusu yaratır. Bu durum sömürünün günden güne artmasını kolaylaştırır. Tüm fabrikalarda aynı sorunlar yaşanır. Yasalar işçilerin aleyhine düzenlenmiştir. İş güvencesi yoktur. 3 ay bir fabrikada, 5 ay başka bir fabrikada çalışırsın, 6 ay da işsiz kalırsın. Bu böyle sürüp gider. Bundan sermayenin hiçbir zararı olmaz, tersine, kârını katlayarak artırır. Sürekli asgari ücretten işgücü çalıştırma imkanına sahip olur.

Tüm işçilerin sorunları ortak, çıkarları birdir. Çalıştığımız işyerlerini terk ederek daha iyi bir iş bulacağımız hayallerinden kurtulmalıyız. Gittiğimiz her fabrikada aynı sorunlarla karşılaşacağız. Sorunun çözümü çalıştığımız fabrikalarda buna karşı mücadele vermektir. İşyerlerinde komiteleşerek örgütlenme çalışmalarını hızlandırmalıyız. Doğal karşıladığımız için bizi edilgenliğe iten "geçici işçilik" anlayışını aşmalıyız.

Komünist bir işçi/İstanbul

hareketi ile olan bu birliği tarihsel biçimde oluşmuştur, her ülkede bu birlik, yersel ve zamansal koşullara göre, özel bir yolda meydana gelmiştir. Rusya'da sosyalizmin işçi hareketi ile birleşmesi zorunluluğu teorik bakımdan çok zaman önce açıklanmış olmakla birlikte, bu birleşme ancak şimdi gerçekleşiyor. Bu gerçekleşmenin süreci, çok güç bir süreç olmuştur ve bundan dolayı çeşitli kararsızlıklar ve kuşkularla birlikte geçmesine de şaşmamalıdır." (Lenin, *Hareketimizin En İvedi Görevleri*)

***

"İktidar savaşımında, proletaryanın örgütten başka bir silahı yoktur. Burjuva dünyasındaki anarşist rekabetin egemenliğinden ötürü birbirinden ayrı düşmüş; sermaye köleliği ile yerine bağlanmış; azami yoksunluğun, vahşetin ve bozulmuşluğun 'derin çukurları'na sürekli olarak itilmiş proletarya, ancak, marksizmin ilkeleri üzerinde ideolojik olarak birleşerek ve bunu, milyonlarca emekçiyi bir işçi sınıfı ordusu halinde kaynaştıran maddi örgüt birliği ile pekiştirerek, yenilmez bir güç haline gelebilir ve gelecektir." (Lenin, *Bir Adım İleri, İki Adım Geri)*

***

"Parti -sınıfın bilinçli, en ileri tabakası, onun öncüsü budur. Bu öncünün gücü, onların sayısını on kat, yüz kat ve daha fazlasıyla aşar. ... Öncünün bilinçliliği, başka noktalar yanında onun örgütlenmeyi bilmesinde en çok kendini gösterir. Öncü örgütlenerek, tek bir irade elde eder ve ilerici binlerin, yüzbinlerin, milyonun bu bütün halindeki iradesi sınıfın iradesi haline gelir." (Lenin, *V. Zasuliç Tasfiyeciliğin İşini Nasıl Bitiriyor?*)

***

"Yalnız komünist parti, eğer gerçekten devrimci sınıfın öncüsü ise, bu sınıfın tüm en iyi temsilcilerini saflarında görüyorsa, çetin devrimsel savaşımlarda yetişmiş ve çelikleşmiş tamamen bilinçli, davaya yürekten bağlı komünistlerden meydana geliyorsa, eğer bu parti, sınıfın tüm yaşamı ile ve sınıfı yoluyla, tüm sömürülenler yığını ile çözülmez bağlarla bağlanmasını ve bu sınıfa ve bu yığına tam bir güven vermesini bilmişse -ancak böyle bir parti, kapitalizmin bütün güçlerine karşı verilen en acımasız, en kesin ve en son savaşımda proletaryaya önderlik edebilecek yetenektedir. Öte yandan, proletarya, ancak böyle bir partinin önderliğinde, devrimci atılımının bütün gücünü geliştirmeyi, kapitalizm tarafından kandırılmış küçük işçi aristokrasisinin küçük azınlığının, sendikaların, kooperatiflerin, vb. eski önderlerinin kaçınılmaz vurdum duymazlığını ve kısmen de direnmesini aşabilir -kapitalist toplumun ekonomik yapısının sonucu olarak, nüfustaki payından çok daha büyük olan tüm gücünü geliştirebilir." (Lenin, *Komünist Enternasyonal İkinci Kongresi'nin...*)

***

"Siyasal bir düşünce akımı olarak ve siyasal bir parti olarak bolşevizm, 1903'ten beri vardır. Yalnızca bolşeviklik tarihi, varlığının *bütün* dönemi boyunca, en zor koşullar altında, proletaryanın zaferi için gerekli olan demir disiplinini niçin kurabildiğini ve onu sürdürebildiğini doyurucu bir biçimde açıklayabilir.

Ortaya çıkan ilk sorular şunlardır: proletaryanın devrimci partisinin disiplini nasıl korunmaktadır? Nasıl denetlenmektedir? Nasıl güçlendirilmektedir? Önce, proletarya öncüsünün sınıf bilinciyle ve onun kendini devrime adamasıyla, onun sağlamlığı, özverisi ve kahramanlığıyla. İkincisi, çalışan insanların en geniş yığınlarıyla, başta proletarya ile, *ama aynı zamanda* çalışan insanların *proleter* olmayan yığınlarıyla, belirli ölçüde bağ kurma, en yakın ilişkiler sürdürme, ve -eğer dilerseniz- onların içinde erime yeteneğiyle. Üçüncüsü, bu öncü tarafından uygulanan siyasal önderliğin doruluğuyla, geniş yığınların, doğru olduklarını *kendi öz deneyimleriyle* görmeleri kaydıyla siyasal strateji ve taktiklerinin doğruluğuyla. Bu koşullar olmaksızın, görevi burjuvaziyi devirmek ve toplumun tümünü değiştirmek olan gerçek ten ileri sınıfın partisi olma yeteneğindeki bir partide, disiplin sağlanamaz. Bu koşullar olmaksızın, disiplini yerleştirmek için yapılan bütün girişimler, kaçınılmaz olarak başarısızlığa uğrar ve laf ebeliği ve soytarılıkla sonuçlanır. Öte yandan, bu koşullar birden ortaya çıkmaz. Bunlar ancak uzun çaba ve çetin deneyimlerle yaratılır. Bunların yaratılması, bir dogma olmayan, ancak son biçimini gerçek yığın hareketinin ve gerçek devrimci bir hareketin pratik eylemiyle yakın ilişkisi içinde alan, doğru devrimci teori ile kolaylaştırılır." (Lenin, *Sol Komünizm...*)

Proletarya partisi üzerine

Marx-Engels-Lenin

"Komünistler, öteki işçi sınıfı partilerinden yalnızca şunlarla ayrılırlar: 1) Farklı ülke proleterlerinin ulusal savaşımlarında, her türlü milliyetten bağımsız olarak, tüm proletaryanın ortak çıkarlarına işaret eder ve bunları öne sürerler. 2) İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşımının geçmek zorunda olduğu çeşitli gelişme aşamalarında, her zaman ve her yerde, tüm hareketin çıkarlarını temsil ederler.

"Komünistler, demek ki bir yandan, pratik olarak, bütün ülkelerin işçi sınıfı partilerinin en ileri ve en kararlı kesimi, bütün ötekileri ileri iten kesimidirler; öte yandan ise, teorik olarak, proletaryanın büyük yığını üzerinde, hareket hattını, koşulları, ve proleter hareketini nihai genel sonuçlarını açıkça anlama üstünlüğüne sahiptirler. ...

"Komünistler işçi sınıfının ivedi hedeflerine ulaşılması ve ondaki çıkarlarının gerçekleşmesi için savaşırlar; ama mevcut hareket içerisinde, bu hareketin geleceğini de temsil eder ve gözetirler." (Marx-Engels, *Komünist Manifesto*)

***

"Mülk sahibi sınıfların kollektif iktidarına karşı mücadelesinde proletarya ancak mülk sahibi sınıfların oluşturdukları bütün eski partilere muhalif ayrı bir siyasal parti kurmak suretiyle bir sınıf olarak davranabilir.

"Proletaryanın bir siyasal parti içnde bu inşası, Toplumsal Devrim'in ve onun nihai, sınıfların kaldırılması hedefinin zaferini gerçekleştirmek için zorunludur." (Marx-Engels, *Birinci Enternasyonal Delegeler Toplantısının Kararları*'ndan...)

***

"... İngiliz çartistlerinden başlayarak, her gerçek proleter parti, her zaman için sınıf politikasını, proletaryanın bağımsız siyasal parti olarak örgütlenmesini ilk koşul diye, ve proletaryanın diktatörlüğünü savaşımın ilk hedefi diye kabul etmiştir." (Engels, *Konut Sorunu Üzerine*)

***

"Proletaryanın, yeni topluma açılan biricik kapısı olarak siyasal egemenliğini zora dayanan bir devrim olmaksızın ele geçiremeyeceği konusunda beraberiz. Karar gününde proletaryanın yengiyi kazanacak güçte olması için, tüm öteki partilerden ayrı ve onlara karşıt, kendi bilincine varmış, kendine özgü bir sınıf partisi meydana getirmesi gereklidir -Marx ve ben 1847'den bu yana bu görüşü savunduk." (Engels, *Gerson Trier'e Mektup*)

***

"(Marksist teori) devrimci sosyalist partinin gerçek görevini açıklığa çıkarmıştır: Toplumun yeniden biçimlendirilmesi için planlar keşfetmek değil, kapitalistleri ve onların uşaklarını işçilerin durumunun düzeltilmesini ilişkin vaazlar veren kişiler saymak değil, suikastler düzenlemek değil, *proletaryanın sınıf savaşımını örgütlemek ve son hedefi siyasal iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesi ve sosyalist toplumun örgütlenmesi olan bu savaşımı yürütmek.*" (Lenin, *Programımız*)

***

"Sosyal-demokrasi, işçi hareketi ile sosyalizmin birliğidir, görevi de işçi hareketine her aşamada edilgen bir hizmette bulunmaktan değil, bir bütün olarak genel hareketin çıkarlarını temsil etmekten, bu harekete son hedefini, siyasi görevlerini göstermekten, onun siyasal ve ideolojik bağımsızlığını korumaktan oluşur. Sosyal-demokrasiden kopmuş bir işçi hareketi yüzeyselleşir ve kaçınılmaz olarak burjuvalığa düşer: işçi sınıfı yalnızca ekonomik savaşım yaparsa, kendi siyasal bağımsızlığını yitirir, başka partilerin kuyruğuna takılır ve büyük vasiyete ihanet eder: 'işçilerin kurtuluşu bizzat işçilerin eseri olmalıdır'. Bütün ülkelerde, işçi hareketi ile sosyalizmin birbirinden ayrı biçimde var olduğu ve ayrı yollarda yürüdüğü bir dönem olmuştur -ve bütün ülkelerde bu ayrılık, sosyalizmin ve işçi hareketinin zayıflaması sonucunu doğurmuştur; bütün ülkelerde ancak sosyalizmin işçi hareketi ile birleşmesi, her ikisi için sağlam bir taban yaratmıştır. Ama her ülkede sosyalizmin işçi

(Devamı s.23'te)